

Tervetuloa nuorten työpajalle!

Oppaan laatiminen nuorten työpajatoimintaan osallistuville nuorille

Jaana Riekkinen

Opinnäytetyö, AMK
Marraskuu 2025
Kuntoutuksen ohjaaja (AMK)

Riekkinen, Jaana

Tervetuloa nuorten työpajalle! Oppaan laatiminen nuorten työpajatoimintaan osallistuville nuorille.

Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Lokakuu 2025, 60 sivua.

Kuntoutuksen ohjaajan tutkinto-ohjelma. Opinnäytetyö AMK.

Julkaisun kieli: suomi

Julkaisulupa avoimessa verkossa: kyllä

Tiivistelmä

Nuorten työpajatoiminta on alle 29-vuotiaille nuorille suunnattua toimintaa, jonka tavoitteena on parantaa nuoren elämönhallintataitoja ja tukea nuoren kasvua ja kehitystä. Toiminnan tavoitteena on lisäksi työskennellä sen eteen, että nuori pääsisi opintoihin, töihin tai muuhun palveluun, joka auttaa nuorta pääsemään eteenpäin elämässään. Sosiaalisella vahvistamisella pyritään parantamaan nuoren kykyä toimia sosiaalisissa tilanteissa ja kehittämään nuoren elämäntaitoja. Nuorten työpajatoiminnan merkityksellisyys liittyy vahvasti nuoren sosiaalisen vahvistumisen lisääntymiseen.

Opinnäytetyö on tutkimuksellinen kehittämistyö, jonka toimeksiantajana toimi Äänekosken kaupungin nuorten työpaja. Nuorten työpajatoiminta siirtyi vuoden 2025 alussa työllisyyspalveluilta nuorisopalveluille ja koska toiminta alkoi alusta, tarvittiin uusia kirjallisia materiaaleja. Eryteisesti nähtiin tarve nuorille suunnatulle kirjalliselle oppaalle, joka kokoaa yhteen kaikki tärkeät tiedot nuorten työpajasta. Kehittämistyön tavoitteena oli luoda toimeksiantajan käyttöön konkreettinen tuotos eli kirjallinen opas, jota voidaan käyttää esimerkiksi esittelemään toimintaa toiminnasta kiinnostuneille nuorille ja perehdytyksen apuna. Kehittämistyötä tehtiin yhteistyössä toimeksiantajan kanssa ja työhön osallistettiin myös nuorten työpajatoimintaan osallistuvia nuoria.

Opinnäytetyön teoriaosuudessa esitellään nuorten työpajatoimintaa Suomessa, sitä ohjaavaa lainsäädäntöä ja rahoitusta sekä toiminnan merkityksellisyyttä. Käsitteistä nuorisotyöllinen työote ja sosiaalinen vahvistaminen nostetaan tarkasteluun. Opinnäytetyön tutkimuskysymykset olivat: Mitä tietoa oppaassa pitää olla? Millainen on hyvä opas? Aineistonkeruumenetelminä käytettiin työpajatyöskentelyä, anonymia kyselomaketta ja haastattelua. Aineisto analysoitiin sisällönanalyysin menetelmin. Näiden menetelmien avulla saatiin tietoa, joka edesauttoi hyvän oppaan syntymistä.

Opas tehtiin Canvalla, jotta sitä on helppo jatkossa päivittää sekä sisällön että ulkoasun osalta. Opasta tul- laan käyttämään nuorten työpajalla tulostettuna versiona. Käyttäjäkokemuksia ei vielä ole. Nuorten työpajatoiminnan kehittyessä myös opas tulee kehittymään, sen käyttömahdollisuudet tarkentuvat ja saatuja käyttökokemuksia voidaan hyödyntää oppaan kehittämisessä. Opasta voidaan hyödyntää ohjauksen tukena monessa eri tilanteessa. Tiedon antamisen lisäksi opas voi edesauttaa ja tukea keskustelujen syntymistä. Opasta voidaan myös käyttää mallina muiden materiaalien luomisessa.

Avainsanat (asiasanat)

Nuorten työpaja, nuorten työpajatoiminta, sosiaalinen vahvistaminen, opas

Muut tiedot (salassa pidettävät liitteet)

-

Riekkinen, Jaana

Welcome to the youth workshop! Creating a guide for young people participating in youth workshop activities.

Jyväskylä: JAMK University of Applied Sciences, October 2025, 60 pages.

Bachelor's Degree Programme in Rehabilitation Counselling. Bachelor's thesis.

Permission for open access publication: Yes

Language of publication: Finnish

Abstract

Youth workshop activities are aimed at young people under the age of 29. The aim of youth workshop activities is to improve the young person's life management skills and support the young person's growth and development. In addition, the aim of the activities is to work for the young person to get into studies, work or other services that help the young person to get ahead in their life. Social empowerment aims to improve the young person's ability to function in social situations and to develop the young person's life skills. The relevance of youth workshop activities is strongly linked to an increase in young people's social empowerment.

The thesis is a research development work that was commissioned by Äänekoski youth workshop. Youth workshop activities were transferred from employment services to youth services at the beginning of year 2025. Since the operation started from the beginning, new written materials were needed. The goal of the development work was to create a concrete output for the client, a written guide. The guide can be used, for example, to present activities to young people interested in the activity and to help with orientation. The theoretical part of the thesis presents the workshop activities of young people in Finland, the legislation and funding, and the significance of the activities. The concepts of youth-employed work approach and social empowerment will be taken into consideration.

The research questions of the thesis were: What information should be in the guide? What is a good guide? The guide was made in cooperation with the client of thesis and young people involved in the activities were also involved in making it. Data collection methods included workshop work, continuous dialogue, anonymous question form and interview. The material was analyzed using content analysis methods. The result of the thesis was a written guide that brings together all the important information about the Äänekoski youth workshop. The guide was made with Canva and it will be easy to update in the future. The guide will be used as a printed version in the youth workshop. There are no user experiences yet. As Äänekoski youth workshop continues to develop, also the guide will continue to develop. The guide can be used to support guidance in many different situations. The guide can also be used as a template for creating other materials.

Keywords/tags (subjects)

Youth workshop, youth workshop activity, social empowerment, guide

Miscellaneous (Confidential information)

-

Sisältö

1	Johdanto	3
2	Toimeksiantajan esittely	4
2.1	Äänekosken kaupungin nuorisopalvelut	4
2.2	Äänekosken nuorten työpaja	5
3	Opinnäytetyön teoriapohja.....	6
3.1	Nuorten työpajatoiminta Suomessa	6
3.1.1	Nuorten työpajatoiminnan tavoitteet ja merkitys	7
3.1.2	Sosiaalinen vahvistaminen	11
3.1.3	Rahoitus	12
3.2	Nuorisotyöllinen työote	13
3.3	Kuntoutuksen ohjauksen näkökulma.....	14
4	Hyvän oppaan ominaisuudet	15
5	Kestävän kehityksen näkökulma	16
6	Opinnäytetyön toteuttaminen	17
6.1	Kehittämistyön tavoitteet ja kehittämistehtävät.....	17
6.2	Menetelmät.....	18
6.3	Oppaan suunnittelu.....	22
6.4	Aineistonkeruu- ja analyysi	23
7	Tulokset.....	27
8	Johtopäätökset.....	29
9	Pohdinta.....	31
9.1	Kehittämistyön eettisyys ja luotettavuus.....	31
9.2	Toteutus ja jatkotoimenpiteet	33
	Lähteet	36
	Liitteet	39
	Liite 1. Tervetuloa nuorten työpajalle! -opas.....	39

Kuviot

Kuvio 1. Sosiaalinen vahvistuminen. Lähde: Into - etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry:n verkkosivut.	11
Kuvio 2. Opinnäytetyöprosessin aikataulu.	19

Taulukot

Taulukko 1. Lomakehaastattelun tulokset.....	24
Taulukko 2. Esimerkki työpajatyöskentelyn tulosten käsittelystä.....	25

1 Johdanto

Nuorten syrjäytymisen ehkäisy on ollut yhteiskunnallisesti merkittävä puheenaihe jo pidemmän aikaa, mutta erityisesti 2000-luvulla. Enemmistö nuorista siirtyy sujuvasti peruskoulusta jatko-opintoihin ja elämässä eteenpäin, mutta osa nuorista kokee suuria vaikeuksia ja he ovat vaarassa jäädä opiskelu- ja työelämän ulkopuolelle. (Kirjavainen 2021.) Nämä nuoret ovat heterogeeninen joukko ja syy nuoren kokemille vaikeuksille voi olla hyvinkin erilainen. Kaikille sellaisenaan sopivaa ratkaisua ei voida tarjota, vaan nuoret tarvitsevat yksilöllistä tukea.

Nuorten työpajatoiminnan yhtenä tavoitteena on ehkäistä syrjäytymistä ja auttaa nuoria löytämään oma räätälöity polkunsu kohti opintoja tai työelämää. Nuorten työpajatoiminta on ennaltaehkäisevää toimintaa, jota tarjotaan lähes jokaisessa Suomen kunnassa. Työpajatoiminta on niminä hieman harhaanjohtava, koska se ohjaa ajatuksen vahvasti työn tekemiseen. Kuitenkin vain osa nuorten työpajoista on sellaisia, joissa valmentaudutaan tekemällä työtä. Osa työpajoista on matalan kynnyksen toimintakykyä ylläpitäviä työpajoja, joissa pääpaino on arjen hallinnan vahvistamisessa. Näiden määrä on lisääntymään päin. Painopiste kaikissa työpajoissa on valmentautumisessa. Inton järjestämässä yhteiskehittelytyössä vuonna 2021 onkin pohdittu, olisiko valmennuspaja työpajan sijaan parempi nimike. (Työpajatoiminnan Laatuksiteeristö ja käsitteet 2021.)

Tutkimusten mukaan nuorten työpajatoiminta auttaa nuoria eteenpäin elämässään. Nuorisotilastojen mukaan noin 80 prosenttia nuorista on löytänyt jatkopolun työpajajakson jälkeen. Jatkopolku voi olla siirtyminen koulutukseen tai työelämään, johonkin toiseen palveluun tai esimerkiksi varusmiespalvelukseen tai perhevapaalle. Noin 20 prosenttia nuorista on työpajajakson jälkeen edelleen työttömänä tai heidän työpajajaksonsa on keskeytynyt jostakin syystä. Sosiaalista vahvistumista on kokenut 94 prosenttia työpajatoimintaan osallistuneista nuorista. (Riipinen, Palo, Kinnunen, Pietikäinen, Piironen, Kivivuori & Pahlman 2023, 37, 42.) Sosiaalisella vahvistumisella ja itsevarmuuden lisääntymisellä on suuri merkitys siinä, että nuori pääsee elämässään eteenpäin.

Yksi kuntoutuksen ohjaajan ydinosaamisista on ohjaustyön osaaminen, jonka tärkeys korostuu nuorten työpajatoiminnassa. Nuorten työpajaohjaaja käyttää nuorisotyöllistä työotetta, joka on sosiaalisesti vahvistavaa. Merkityksellistä on sekä turvallinen yhteisöllisyys vertaisten kanssa että nuorten työpajaohjaajan kanssa. Arvostava kohtaaminen, läsnäolo, kiireettömyys ja luottamus

ovat kaiken keskiössä. Ammatillisen roolin korostamisen sijaan ohjaajan tulee olla oma itsensä. Se auttaa lisäämään turvallisuutta ja luottamusta. (Riipinen ym. 2023, 53–59.)

Tämä opinnäytetyö on tutkimuksellinen kehitystyö, jonka toimeksiantaja on Äänekosken kaupungin nuorten työpaja. Opinnäytetyön tavoitteena oli laatia nuorille suunnattu Tervetuloa nuorten työpajalle -opas Äänekosken nuorten työpajalle. Nuorten työpajatoiminta siirtyi 1.1.2025 alkaen työllisyyspalveluilta nuorisopalveluille, jolloin toiminta aloitettiin kokonaan alusta. Nuorten työpajatoiminnan painopiste siirtyi muutoksen myötä nuorisotyölliseen toimintaan. Opinnäytetyön tekijä aloitti harjoittelun Äänekosken nuorten työpajalla maaliskuun 2025 alussa, samaan aikaan kun nuorten työpajaohjaajat aloittivat työnsä. Alun perin opinnäytetyön aiheeksi oli suunniteltu eri aihetta. Koska toiminta aloitettiin alusta, mitään materiaaleja ei ollut valmiina, vaan kaikki materiaalit täytyi tehdä itse. Heti harjoittelun alussa opinnäytetyön tekijä ehdotti, voisiko opinnäytetyön toteuttaa toiminnallisena opinnäytetyönä ja tuottaa sen lopputuloksena nuorten työpajalle oppaan. Toimeksiantaja suhtautui ehdotukseen heti myönteisesti.

Opinnäytetyössä selvitettiin, millainen on hyvä opas ja luotiin toimeksiantajalle konkreettinen tuotos. Opasta voidaan käyttää esimerkiksi esittelemään toimintaa nuorten työpajatoiminnasta kiinnostuneille nuorille ja perehdytyksen apuna. Opasta tehtiin yhteistyössä nuorten työpajaohjaajien kanssa ja sen tekemiseen osallistettiin myös toiminnassa mukana olevia nuoria. Oppaan lisäksi opinnäytetyö sisältää teoriaosuuden nuorten työpajatoiminnasta ja siihen liittyvistä käsitteistä.

2 Toimeksiantajan esittely

2.1 Äänekosken kaupungin nuorisopalvelut

Nuorisolain (1285/2016) mukaan nuorisotyö ja -politiikka ovat kunnan tehtäviä. Kunnan tulee järjestää nuorille laissa säädettyjä palveluja ja tiloja sekä tehdä monialaista yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa. Äänekosken nuorten työpaja on osa perhekeskus- ja nuorisopalveluyksikköä, johon kuuluvat nuorten työpajan lisäksi etsivä nuorisotyö, liikkuva nuorisotyö ja Kesäkaara, koulunuorisotyö, avoin tilatyö eli nuorisotilat sekä Perhekeskus Kerkkä.

Äänekoski panostaa vahvasti nuoriin ja kaupungin tavoitteena on, että siellä asuisi Suomen tyytyväisimmät lapset ja nuoret. Äänekoskella on esimerkiksi modernit koulut, laadukkaat nuorisopalvelut, hyvät harrastusmahdollisuudet ja mahdollisuus vaikuttaa asioihin. (Nuoret ja lapsiperheet n.d.). Yksi konkreettinen esimerkki nuoriin panostamisesta on nuorten työpajatoiminta, jonka osalta on panostettu remontoituihin, viihtyisiin tiloihin sekä vakituisiin työntekijöihin, jotka luovat pysyvyyttä ja jatkuvuutta toimintaan. Nuorten työpajalle palkattiin kaksi vakituista nuorten työpajaohjaajaa, joilla on tehtävään sopiva korkeakoulututkinto ja vahva kokemus nuorten kanssa työskentelystä.

2.2 Äänekosken nuorten työpaja

Nuorten työpaja siirtyi 1.1.2025 alkaen työllisyyspalveluilta nuorisopalveluille ja muutoksen myötä toiminta aloitettiin alusta. Nuorten työpajatoiminta käynnistyi virallisesti 3.3.2025, jolloin nuorten työpajaohjaajat aloittivat työssään. Ryhmätoiminta aloitettiin 18.3.2025. Muutoksella nuorten työpajatoiminnan painopistettä muutettiin työllistymistä edistävästä toiminnasta nuorisotyölliseen suuntaan. Nuorten työpajatoiminta perustuu nuorisotyölliseen työotteeseen.

Äänekosken nuorten työpaja tarjoaa matalan kynnyksen työpajatoimintaa, joka tukee nuoren toimintakykyä. Varsinaisia työtehtäviä ei ole. Nuorille tarjotaan sekä ryhmä- että yksilövalmennusta. Ryhmävalmennuksen tavoitteena on vahvistaa arjen hallintaa, sosiaalisia taitoja ja ryhmässä toimimista. Toiminnan sisältöä suunnitellaan erilaisten teemojen pohjalta nuorten toiveet ja tarpeet huomioiden. Yksilövalmennus on henkilökohtaista valmennusta, jota voi saada joustavasti nuoren tarpeen mukaan.

Äänekosken nuorten työpaja (jatkossa ”Paja”) toimii Äänekoskella Wahlmanin talossa, jossa työskentelee myös etsiviä nuorisotyöntekijöitä, liikkuvia nuorisotyöntekijöitä sekä kotoutumisen palvelujen henkilökuntaa. Wahlmanin talo sijaitsee keskeisellä paikalla Äänekosken keskustassa hyvien kulkuyhteyksien äärellä. Pajan tilat ovat rakennuksen alakerrassa, jossa sen käytössä on iso sali, tilava keittiö, wc ja nuorten työpajaohjaajien toimisto. Salin voi jakaa suljettavalla liukuovella kahdeksi erilliseksi tilaksi. Koska Paja sijaitsee samassa rakennuksessa muiden nuorten palvelujen kanssa, yhteistyön tekeminen on helppoa. Esimerkiksi tutustumiskäynnit Pajalle yhdessä tutun etsivän nuorisotyöntekijän kanssa on helppo järjestää.

3 Opinnäytetyön teoriapohja

Opinnäytetyön teoriaosuudessa esitellään nuorten työpajatoimintaa Suomessa, sitä ohjaavaa lainsäädäntöä ja rahoitusta sekä toiminnan merkityksellisyyttä. Käsitteistä nuorisotyöllinen työote ja sosiaalinen vahvistaminen nostetaan tarkasteluun.

3.1 Nuorten työpajatoiminta Suomessa

Nuorten työpajatoiminnasta säädetään Nuorisolain 4. luvussa (1285/2016). Nuorisolain 3 §:ssä määritellään, että nuorella tarkoitetaan lain puitteissa alle 29-vuotiasta. Nuorisolain mukaan nuorten työpajatoiminnan tavoitteena on

Parantaa nuoren valmiuksia päästä koulutukseen, suorittaa koulutus loppuun ja päästä avoimille työmarkkinoille tai muuhun tarvitsemaansa palveluun. Työpajatoiminnan tarkoituksena on parantaa nuoren elämönhallintataitoja sekä edistää hänen kasvuaan, itsenäistymistään ja osallisuutta yhteiskuntaan. - - Nuori tulee työpajalle pääsääntöisesti viranomaisen tai julkista tehtävää hoitavan ohjaamana. Nuori voi myös oma-aloitteisesti hakeutua työpajalle.

Nuoren työpajatoimintaa järjestetään pääasiassa kunnan ja järjestöjen toimesta, mutta myös joitakin yksityisiä palveluntuottajia on. Myös hyvinvointialueet voivat järjestää työpajatoimintaa, mutta ne eivät voi saada valtionavustusta toiminnan rahoitukseen. (Riipinen ym. 2023, 10.)

Nuorten työpajatoimintaan ohjautuu hyvin erilaisissa tilanteissa olevia nuoria. Heitä kuitenkin yhdistää usein se, että heidän on syystä tai toisesta vaikea työllistyä tai päästä toivomaansa koulutukseen. Taustalla voi olla erinäisiä terveydellisiä, elämäntilanteesta tai taustasta johtuvia syitä.

Riipisen ja muiden (2023, 11) mukaan nuorten työpajatoiminnassa on vuosittain mukana 12 000–14 000 nuorta. Näistä nuorista noin puolella on vain peruskoulu suoritettuna, kolmasosalla on toisen asteen tutkinto ja pienellä osalla ylioppilastutkinto. Usein työpajalle osallistuvilla nuorilla on taustalla keskeytyneitä opintoja. (Riipinen ym. 2023, 11.) Nuoret ohjautuvat työpajatoimintaan useaa eri kautta. Työpajatoiminta 2023-infograafin (2023) mukaan vuonna 2023 noin kolmannes nuorista ohjautui nuorten työpajalle työllisyyspalveluilta, noin 14 prosenttia oppilaitoksista, 13

prosenttia sosiaalipalveluista, 12 prosenttia omalla yhteydenotolla, 8 prosenttia nuorisotyön kautta ja loput muuta kautta tai ohjautumisesta ei ole tietoa. (Työpajatoiminta 2023-infograafi.)

Määtän ja Kiilakosken (2023) mukaan nuorten työpajat ovat tärkeässä roolissa nuorten elämän siirtymissä, esimerkiksi siirtymisessä koulutukseen tai työelämään. Nuorten työpajalla voidaan tukea useita nuorelle merkittäviä suhteita. Nuorten työpajaohjaajille tehdyssä haastattelussa nousivat tärkeimmiksi työpajalla tuettaviksi suhteiksi nuoren suhteen vahvistaminen itseensä, koulutukseen ja työelämään sekä vertaisiin. Työpajoja on erilaisia ja toiminnan sisältö vaikuttaa siihen, mitkä suhteet nousivat kyselyssä merkittävimmiksi. (Määttä & Kiilakoski 2023.)

3.1.1 Nuorten työpajatoiminnan tavoitteet ja merkitys

Nuorten työpajatoiminnan tavoitteena on parantaa nuoren elämähallintataitoja ja tukea nuoren kasvua ja kehitystä. Toiminnan tavoitteena on lisäksi työskennellä sen eteen, että nuori pääsisi opintoihin, töihin tai muuhun palveluun, joka auttaa nuorta pääsemään eteenpäin elämässään. Nuori voi ohjautua työpajalle esimerkiksi työllisyyspalvelujen, sosiaali- ja terveystieteiden oppilaitoksen tai etsivän nuorisotyön tai muun nuorisotyön ohjaamana. Nuori voi myös itse ottaa yhteyttä nuorten työpajaohjaajiin. Valmennus on aina tavoitteellista ja tavoitteet laaditaan yhdessä nuoren ja mahdollisen lähettävän tahon kanssa. Jokaiselle osallistujalle luodaan henkilökohtainen valmennussuunnitelma. Yksilöllisyys ja nuoren tarpeiden huomioiminen on olennaista. (Riipinen ym. 2023, 19.)

Työpajatoiminta sijoittuu nuoriso-, koulutus-, työllisyys- ja sosiaalipolitiikan alueelle. Nuorten työpajat kuuluvat välityömarkkinoihin, jotka koostuvat työ- ja toimintakykyä vahvistavista ja työllistymistä edistävästä palveluista. Nuorten työpajatoimintaan kuuluu olennaisena osana yhteistyö muiden toimijoiden kanssa. Yhteistyötä tehdään paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti kuntien, hyvinvointialueiden, kolmannen sektorin, yritysten ja valtionhallinnon toimijoiden kanssa. Yhteistyötä tapahtuu nuoren ohjautumisessa nuorten työpajalle, nuoren ja hänen elämäntilanteensa selvittämisessä ja tukemisessa pajajakson aikana sekä nuoren siirtyessä työpajalta eteenpäin. Nuorten työpajaohjaajat työskentelevät nuoren verkostoissa. (Riipinen ym. 2023, 10, 12.)

Nuorten työpajatoiminnan merkityksellisyyttä voidaan tarkastella monesta eri näkökulmasta. Tärkeää on yksilön eli nuoren itsensä näkökulma, mutta on tärkeää huomioida myös taloudelliset ja

yhteiskunnalliset hyödyt. Taloudellisten hyötyjen tarkastelu on tärkeää erityisesti nyt, kun taloudellinen tilanne on haastava ja säästämisen paikkoja etsitään jatkuvasti. Taloudellisia hyötyjä voidaan arvioida esimerkiksi kustannusvaikutuksia laskemalla, mutta niiden laskeminen on vaikeaa eikä tuloksia voida pitää täysin luotettavina. Jukka Ohtonen (2016) on selvittänyt starttivalmennuksen ja työpajatoiminnan kustannusvaikuttavuutta. Hänen laskelmiensa mukaan voidaan katsoa, että taloudellinen hyöty ylittää kokonaiskustannukset, jos noin sata nuorta 15 000 valmennettavasta nuoresta saadaan valmennuksella koulutuksen kautta keskimääräiselle 32 vuoden työuralle. Ohtosen mukaan yhden starttijakson hinta on noin 3000 euroa. Jos nuori työllistyy, tämä summa saadaan nopeasti takaisin verotuloina ja sillä, että vältetään sosiaalisten tulonsiirtojen (työmarkkinatuki, yleinen asumistuki, perustoimeentulotuki) varassa eläminen. Kokonaisuudessaan talous-, toimeentulo-, terveys- ja sosiaaliset riskit pienenevät.

Nuorten kokemuksia nuorten työpajatoiminnan merkityksellisyydestä seurataan säännöllisesti Sovari-mittarilla eli sosiaalisen vahvistamisen mittarilla. Se on käytössä sekä työpajatoiminnassa että etsivässä nuorisotyössä ja sen avulla saadaan tietoa kolmella eri tasolla: palveluyksiköittäin, alueellisesti ja valtakunnallisesti. (Sovari-vaikutusmittari n.d.)

Valtakunnallisissa vuoden 2024 Sovari-tuloksissa työpajatoiminta sai kokonaisarvosanan 4,4 (asteikolla 1-5). Kyselyyn vastasi yhteensä 5157 toimintaan osallistuvaa nuorta. Kysely jakautuu kahteen eri osioon. Ensimmäisessä osiossa arvioidaan työpajatoiminnan toteutusta ja laatua eri osa-alueittain: työtehtävät ja osallisuus, yhteisöllisyys sekä tarjottu ohjaus ja tuki työ- ja yksilövalmennuksessa. Toisessa osiossa arvioidaan osallistujan kokemusta sosiaalisesta vahvistumisesta työpajajakson aikana viidellä eri osa-alueella: itsetuntemus, arjenhallinta, sosiaaliset taidot, opiskelu- ja työelämävalmiudet sekä elämänhallinta. Tulosten mukaan 94 prosenttia osallistujista koki sosiaalista vahvistumista ainakin yhdellä osa-alueella työpajajakson aikana. Merkittävää edistymistä koettiin myös arjen hallinnassa taidoissa (84 %) ja opiskelu- ja työelämävalmiuksissa (86 %). Vastaukset osoittavat nuorten kokevan arjenhallinnan taitojen parantuneen ja sosiaalisten taitojensa vahvistuneen. Turvallisessa ilmapiirissä on rohkaistuttu ilmaisemaan mielipiteensä ja olemaan muutenkin aktiivinen ryhmän jäsen. (Pietikäinen 2025.)

Sovari-kyselyssä pyydetään tuomaan esille myös mahdollisia negatiivisia kokemuksia ja antamaan kehitysehdotuksia. Näitä tuloksia käytetään sekä yksittäisen työpajan toiminnan kehittämiseen

että yleisellä tasolla. Vuoden 2024 tuloksissa näissä nousi esille erityisesti markkinoinnin lisääminen, jotta muutkin nuoret löytäisivät toimintaan mukaan sekä rahoituksen korottaminen. Lisäksi vastauksissa nousi esille konkreettisia kehittämissuhteita pääasiassa käytännön toiminnan järjestämiseen, jotka on osoitettu tietyille työpajalle. (Pietikäinen 2025.)

Suomen nuorisotyön tilastojen (2024) mukaan noin 80 prosenttia nuorista on löytänyt jatkolun työpajajakson jälkeen. Jatkolku voi olla siirtyminen koulutukseen tai työelämään, johonkin toiseen palveluun tai esimerkiksi varusmiespalvelukseen tai perhevapaalle. Noin 18 prosenttia nuorista on työpajajakson jälkeen edelleen työttömänä. Tilaston mukaan vuonna 2024 nuorista 35 % siirtyi koulutukseen, 20 % muuhun toimenpiteeseen ja 10 % työelämään. (Suomen nuorisotyön tilastot 2024.) Jopa 97 prosenttia osallistujista suosittelisi työpajatoimintaa työttömälle kaverilleen (Pietikäinen 2025.).

Kirjavainen (2021) kritisoi edellä mainittuja tuloksia, koska ne on saatu valmennettavilta ja ovat siten subjektiivisia. Myös tiedot siitä, mihin nuori on siirtynyt työpajajakson jälkeen, on saatu nuorelta itseltään. Kirjavainen on tutkinut nuorten työpajatoiminnan vaikutuksia laajemmin pyrkien saamaan tietoa pidemmältä aikaväliltä kaltaistamisen menetelmällä. Tutkimusaineisto perustui laajaan rekisteriaineistoon, jota saatiin työpajojen asiakasrekisteristä ja Tilastokeskuksen henkilörekistereistä. Vaikutuksia tutkittiin ikäryhmissä 17–20-vuotiaat ja 21–24-vuotiaat. Tulosten perusteella työpajatoimintaan osallistuminen vaikutti myönteisesti koulutukseen osallistumiseen ja tutkinnon suorittamiseen. Suurin vaikutus oli valmennusvuonna ja sitä seuraavana 17–20-vuotiailla ja nuorilla, joilla ei ollut toisen asteen tutkintoa. Saatu hyöty kohdistui Kirjavaisen mukaan nimenomaan koulutukseen ja opiskeluun, myönteisiä työllisyysvaikutuksia ei noussut esiin. Kirjavainen toteaa, että osalla työpajatoimintaan osallistuvista nuorista toimintakyvyn parantaminen on ensisijaista ja työllistyminen vasta toisarvoista. Tällöin toiminnan hyöty onkin vaikeammin mitattavissa, koska lopulliset tulokset voivat näkyä vasta vuosien päästä.

Valtakunnallisessa nuorisotyön ja -politiikan (VANUPO) ohjelmassa (2024) kuvataan Hallituksen tavoitteita ja toimenpiteitä nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi. Ohjelmakauden 2024–2027 pääpainona on panostaminen nuorten hyvinvointiin, erityisesti ennaltaehkäiseviin toimiin. Tämä pitää sisällään eri toimijoiden välisen yhteistyön. Nuorisotyön merkitys nuorten hyvinvoinnin ja mielen-

terveyden tukemisessa tunnustetaan. Nuorten työpajatoiminnan osalta linjataan, että sen kehittämistä ja toteuttamista monialaisena ja ennaltaehkäisevänä palveluna jatketaan kehittämällä kokonaisvaltaisia valmennusmenetelmiä. Oppivelvollisuuden ja tutkintoja pienempien osaamiskokonaisuuksien suorittamista työpajatoiminnassa mahdollistetaan tekemällä tarvittavat muutokset lainsäädäntöön. (Valtakunnallinen nuorisotyön ja -politiikan ohjelma (VANUPO) 2024.)

Kuitenkin työpajakentällä ollaan huolissaan toiminnan tulevaisuudesta uudistusten ja leikkausten vuoksi. Inton blogikirjoitus tuo esiin huolestuttavia näkökulmia tehdyistä muutoksista ja niiden vaikutuksista. Blogikirjoituksen mukaan esimerkiksi TE-uudistuksen ja SOTE-uudistuksen kumuloituvia vaikutuksia ei ole arvioitu riittävästi etukäteen. Nuoret ovat eriarvoisessa asemassa asuinpaikan mukaan, koska linjaukset ja resurssit vaihtelevat. Monta toimijaa on lopettanut tai lopettamassa toimintansa. Juuri eniten apua kaipaavat ovat jäämässä yksin. (Työpajakentän kriisi on akuutti, nuoret jäävät ilman tarvitsemaansa tukea 2025.)

On tärkeää kehittää työpajatoimintaa jatkossa ja varmistaa riittävät resurssit, sekä kehittää uusia toimia nuorten työelämään pääsyn helpottamiseksi. Petteri Orpon hallitus varaa vuoden 2026 talousarvioesityksessään 30 miljoonaa euroa nuorten työllistymisaseteliin. Tämä työllistymisaseteli on tarkoitettu nimenomaan nuorille, joilla ei ole koulutusta tai työkokemusta ja sen tavoitteena on mahdollistaa tuhansille nuorille pääsy työelämään. (Budjettiriihen työllistymispaketti 2025.) Kuntaliiton lausunnossa tätä pidetään askeleena oikeaan suuntaan, vaikka konkretia vielä puuttuukin. Toisaalta tehdyt leikkaukset tuovat omat haasteensa, kun kuntien rahoitus pienenee, mutta vastuut ja velvollisuudet kasvavat. (Budjettiriihi kuritti kuntia pelättyä vähemmän 2025.)

Tiivistäen voi sanoa, että nuorten työpajatoiminta on sekä osallistujien näkökulmasta että yhteiskunnallisesti merkityksellistä ja että nuorten työpajatoiminnan merkityksellisyys näyttää syntyvän erityisesti nuoren sosiaalisesta vahvistumisesta. Koska nuorten tilanteet ovat moninaisia, tarvitaan sekä ennaltaehkäiseviä matalan kynnyksen palvelua että työllistymistä tukevia ja työelämään pääsyä helpottavia toimia.

3.1.2 Sosiaalinen vahvistaminen

Sosiaalinen vahvistaminen on nuorten työpajatoiminnan keskeinen tavoite. Sosiaalisen vahvistamisen ydintä on ihminen ihmiselle -periaate, aito kohtaaminen, rinnalla kulkeminen ja yhdessä tekeminen. Sosiaalisella vahvistamisella pyritään parantamaan nuoren kykyä toimia sosiaalisissa tilanteissa ja kehittämään nuoren elämäntaitoja. Sosiaalista vahvistamista tapahtuu parhaimmillaan jatkuvasti kaikessa nuoren kanssa tehtävässä toiminnassa, niin yksilötapaamisissa kuin ryhmätoiminnassa. Yksinkertaisesti selitettynä sosiaalista vahvistamista on esimerkiksi sellaisten tehtävien osoittaminen nuorelle, joissa hän voi kokea osaamisen ja onnistumisen tunnetta ja sanoittamalla nuorelle hänen vahvuuksiaan tai onnistumisiaan. Sosiaalinen vahvistaminen lisää nuoren minäpystyvyyden tunnetta ja sitä kautta myös uskoa itseensä ja tulevaisuuteen. Ryhmätoiminnassa sosiaalinen vahvistaminen tapahtuu turvallisen, vahvan yhteisön ja vertaistuen avulla. (Mitä on sosiaalinen vahvistaminen? 2025.) Sosiaalisesti vahvistava työote on myös mielenterveyttä vahvistava työote (Peräaho 2024.). Nuoren sosiaalinen vahvistuminen vaikuttaa laaja-alaisesti kaikkiin elämän osa-alueisiin, kuten alla olevasta kuviosta käy ilmi.

SOSIAALINEN VAHVISTUMINEN

Kuvio 1. Sosiaalinen vahvistuminen. Lähde: Into - etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry:n verkkosivut.

Sosiaalinen vahvistaminen ei ole tärkeää vain nuorisotyössä, vaan kaikessa nuorten kanssa tehtävässä työssä. Nuoli-hanke (josta kerrotaan tarkemmin kestävän kehityksen näkökulmasta kerto-

vassa kappaleessa) tarjoaa tietoa sosiaalisesta vahvistamisesta työpaikoille ja esihenkilöille. Nuorten siirtyessä työelämään tai hakiessa kokemusta työelämästä esimerkiksi harjoittelun tai työhön tutustumisen merkeissä saadulla ohjauksella ja tuella voi olla valtavan suuri merkitys jatkon kannalta. Sosiaalisesti vahvistava työote hyödyttää kaikkia. Hanke on koontanut erilaisia materiaaleja, esimerkiksi Sosiaalisen vahvistamisen työkalupakin ja tarjoaa koulutuksia työpaikoille ja ohjauksen tueksi. (Kun nuori siirtyy työelämään n.d.)

3.1.3 Rahoitus

Rahoituksen saaminen on edellytys nuorten työpajatoiminnan järjestämiselle, joten tässä kappaleessa tarkastellaan, miten nuorten työpajatoimintaa rahoitetaan. Nuorten työpajatoiminnan rahoitus riippuu siitä, kuka palvelun järjestäjä on. Pääsääntöisesti nuorten työpajatoimintaa järjestävät julkisen sektorin toimijat (julkisorganisaatiot) sekä kolmannen sektorin toimijat (yhdistykset ja säätiöt). Kunnat ja järjestöt voivat hakea nuorten työpajatoiminnan valtionavustusta, jonka myöntää aluehallintovirastot. Yksityiset palveluntarjoajat eivät voi saada valtionavustusta. Valtionavustuksen saamisen edellytyksenä on valtioapukelpoisuus, jota haetaan opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Jotta nuorten työpaja voi saada valtionapukelpoisuuden, sen on toteutettava palvelua nuorisolain mukaisesti ja täytettävä vaatimukset, jotka valtioneuvoston nuorisotyöstä ja -politiikasta antamassa asetuksessa on asetettu. (Riipinen ym. 2023, 16, 20.)

Jos nuorten työpaja saa valtionavustusta, kaikista muutoksista on ilmoitettava avustuksen maksajalle. Valtionapukelpoisuutta ei voi siirtää, vaan se on haettava uudelleen, jos toiminta siirtyy toimijalta toiselle. Valtionapukelpoisuudesta säädetään valtioneuvoston nuorisotyöstä ja -politiikasta antamassa asetuksessa (11 §). Jos todetaan, että nuorten työpajatoiminta ei syystä tai toisesta enää täytä valtionapukelpoisuuden vaatimuksia, valtionapukelpoisuus voidaan perua. Koko rahoitusta ei voi saada valtionavustuksena, vaan sen osuus on noin 11–16 prosenttia riippuen palvelun järjestäjästä. Kunnan nuorten työpajoilla, joihin myös Äänekosken nuorten työpaja kuuluu, valtionrahoituksen osuus on keskimäärin 16 prosenttia. (Riipinen ym. 2023, 17, 20.)

Valtionavustuksen saaminen vaatii säännöllistä hakemista ja raportointia. Valtionavustus myönnetään vuodeksi kerrallaan eli se on haettava uudelleen vuosittain. Hakuohjetta muokataan, joten hakemus on tehtävä huolellisesti ja tarkasti joka kerta. Valtionavustus täytyy käyttää siihen tarkoitukseen mihin se on myönnetty ja sen käyttämistä seurataan. Valtionavustusta saavan toimijan

tulee tehdä selvitys aluehallintoviraston asiointipalvelussa kahden kuukauden sisällä avustuksen käyttöajan päättymisestä tai heti toiminnan päätyttyä. Lisäksi valtionavustusta saanut toimija sitoutuu vastaamaan vuosittain aluehallintovirastojen arviointi- ja seurantakyselyyn. (Riipinen ym. 2023, 20.)

Oman rahoituksen osuus tulee olla noin kaksi kolmannesta. Lisäksi rahoitusta voidaan saada työpajan tuottamien tuotteiden ja palvelujen myynnistä, valmennuspalvelujen myynnistä sekä muusta julkisesta rahoituksesta, johon luetaan esimerkiksi palkkatuki, STEA-avustukset ja hankerahoitus. (Riipinen ym. 2023, 17, 20.) Nuorten työpajalla työskentelevältä henkilöstöltä vaaditaankin perehtymistä eri rahoituskanaviin ja niiden vaatimuksiin.

3.2 Nuorisotyöllinen työote

Nuorten työpajatoiminta pohjautuu nuorisotyölliseen työotteeseen, joka on ratkaisu- ja voimavarakeskeistä. Sen elementtejä nuorten työpajatoiminnassa ovat esimerkiksi vertaisuus ja rinnalla työskentely, osallisuuden vahvistaminen, yhteisöllisyyden rakentaminen, nuoren kasvun tukeminen, valmennuksellisuus, verkostomaisuus ja kokonaisvaltainen huomioiminen. Nuorisotyöllisellä työotteella vahvistetaan nuoren osallisuutta ja toimijuutta. Nuori ja hänen elämäntilanteensa huomioidaan kokonaisvaltaisesti. Työskentelyssä keskitytään nuoren vahvuuksiin sekä voimavaroihin ja siihen, mikä nuoren elämässä on hyvin. Katsetta suunnataan vahvasti tulevaan ja sen tarjoamiin mahdollisuuksiin. Nuorisotyöllisellä työotteella voidaan tukea nuorta ja hänen osallisuuttaan kaikilla elämän osa-alueilla, kannustaa ja luoda toivoa, voimaannuttaa sekä vahvistaa nuoren vastuuta itsestään ja omasta elämästään. Valmennus on rinnalla työskentelyä, yhdessä ihmettelyä ja nuoren tukena olemista. Nuori tekee itse omaa elämäänsä koskevat päätökset. (Riipinen ym. 2023, 63–68.)

Määtän ja Kiilakosken (2023) mukaan nuorisotyöllinen työote tukee nuoren polkua koulutusta ja työelämää kohti. Luottamuksellisella suhteella nuorten ja työntekijöiden välillä, vertaissuhteilla ja nuorten vahvuuksien löytämisellä ja tukemisella on suuri merkitys kokonaisuuden kannalta.

Työpajatoiminnan Sovari 2024-infograafin (2024) mukaan 70 % osallistujista kokee entistä vahvemmin, että on hyvä joissakin asioissa. Myös kokemus vaikutusmahdollisuuksien lisääntymisestä

omassa elämässä (61 %) ja lisääntynyt rohkeus pyytää apua muilta ihmisiltä (63 %) osoittavat miinäpystyvyyden ja itsetunnon vahvistumisen merkityksen.

Äänekosken nuorten työpaja on matalan kynnyksen toimintaa, jonka tavoitteena on nuoren toimintakyvyn vahvistaminen ja sosiaalisten kontaktien lisääminen. Nuorille halutaan luoda turvallinen tila ja ympäristö, johon voi tulla sellaisena kuin on. Nuorten työpajalla voi hakea arkeen rytmiä, harjoitella arjen taitoja, yhdessäoloa muiden kanssa ja työelämävalmiuksia sekä tutustua opiskelu- ja työmahdollisuuksiin. Nuorten työpajatoiminnan tavoitteena on auttaa nuorta saavuttamaan omannäköisensä, mielekäs arki. Sosiaalisten kontaktien saaminen on yhtenä tavoitteena oikeastaan kaikilla työpajalla käyvillä nuorilla. Ohjauksessa pyritään vahvistamaan nuoren minäkuva ja pystyvyyden tunnetta, tukemaan sosiaalisia kontakteja ja luomaan uskoa tulevaan. Kaikki kirjallinen materiaali tulee laatia siten, että niistä välittyy nuorisotyöllinen työote. Osallisuus näkyy toiminnassa monella eri tavalla. Nuoret pääsevät osallistumaan aktiivisesti toiminnan suunnitteluun ja antamaan palautetta toiminnasta. Palautetta kerätään Sovari-kyselyn lisäksi kuukausikuulemisella, jossa käydään läpi edellisen kuukauden toimintaa ja suunnitellaan seuraavaa kuukautta. Nuoria kannustetaan myös antamaan palautetta suoraan nuorten työpajaohjaajille tai anonyymisti Pajalla olevaan palautelaatikkoon. Nuorilta saatu palaute on ensiarvoisen tärkeää toiminnan kehittämisessä.

3.3 Kuntoutuksen ohjauksen näkökulma

Nuorten työpajaohjaajan tai valmentajan tehtävänä on työskennellä nuoren kanssa kohti nuoren omia, yksilöllisiä tavoitteita. Kuntoutuksen ohjaaja on kuntoutusalan ammattilainen, jolle kehittyy opintojen aikana monipuolinen osaaminen kuntoutuksen eri osa-alueista. Yksi kuntoutuksen ohjaajan ydinosaisista on ohjaustyön osaaminen, jonka rooli nuorten työpajatoiminnassa on merkittävä. Kuntoutuksen ohjaajan osaamiseen kuuluu myös kattava palvelujärjestelmäosaaminen. Nuorten työpajatoiminnassa etsitään nuorelle omaa polkua ja sirpaleisen palvelujärjestelmän hahmottaminen helpottaa eri vaihtoehtojen löytämistä. Kuntoutuksen ohjaajan koulutus antaa myös hyvät valmiudet moniammatilliseen yhteistyöhön. Hyvät viestintätaidot ovat tärkeä osa ohjaustyötä. Kuntoutuksen ohjaajan koulutus antaa hyvät edellytykset nuorten työpajaohjaajan tai valmentajan työhön.

4 Hyvän oppaan ominaisuudet

Saavutettavuudesta puhutaan usein verkkopalveluiden osalta, mutta se on tärkeää huomioida kaikessa viestinnässä. Kun viestinnässä huomioidaan saavutettavuus, viestinnällä voidaan tavoittaa kaikki. Saavutettavuus edistää osallisuutta ja yhdenvertaisuutta. Saavutettavuus hyödyttää kaikkia, ei ainoastaan heitä kenellä on erilaisia tarpeita. Saavutettavuus pitää sisällään myös osallistavan suunnittelun, joka tarkoittaa sitä, että kohderyhmä otetaan mukaan suunnitteluprosessiin. (Kuntien saavutettavuusopas 2017.)

Paakkunainen (2021) on tutkinut opinnäytetyössään, millainen on hyvä ohje. Paakkunaisen (2021) mukaan yksi tärkeimmistä asioista on tekstin kohdentaminen. Kohdentaminen tarkoittaa, että tekstin kirjoittaja määrittelee tekstin kohderyhmän eli miettii, kenelle teksti kirjoitetaan. Ohje ei voi mitenkään palvella kaikkia maailman ihmisiä eivätkä kaikki tule ohjetta lukemaan. Kun lukija on selvillä ja tarkasti mielessä, on helpompi tuottaa sellaista tekstiä, joka hyödyttää juuri sitä lukijaa, kenelle teksti on suunnattu. Jos kirjoittaja on itse aiheen asiantuntija, hän herkästi olettaa tiettyjen asioiden olevan yleisessä tiedossa ja jättää ne ehkä tekstissä selvittämättä. Onkin tärkeää muistaa, että vaikka jokin asia on itselle itsestäänselvyys, se ei ole sitä muille. Tämä on tärkeää huomioida mitä tahansa tekstiä kirjoittaessa. (Ohjeita ohjeiden tekijöille n.d.) Ennen kirjoittamisen aloittamista on päätettävä, tuleeko oppaasta lyhyt ja tiivis vai laaja ja kattava. Oppaaseen sisällytettävän tiedon määrä vaatii pohtimista ja riippuu oppaan käyttötarkoituksesta. Tärkeää on myös pohtia, mikä tieto on olennaista ja mikä ei. Tässä auttaa kappaleen alussa mainittu lukijakunnan tunnistaminen ja keskittyminen siihen, että opasta kirjoitetaan nimenomaan tätä kohderyhmää ajatellen.

Kielellisesti oppaan tulee olla vähintään selkeää yleiskieltä, mieluiten selkokieltä. Selkokieli tekee viestinnästä saavutettavaa. Selkokielinen teksti on yleiskieltä yksinkertaisempaa sekä rakenteeltaan sekä sanastoltaan. Yksinkertaisesti selitettynä selkokieli tarkoittaa sitä, että käytetään tunnettua sanastoa, vältetään vaikeita ja pitkiä sanoja ja suositaan yksinkertaisia lauserakenteita. Jos vaikeita sanoja on pakko käyttää, ne selitetään lyhyesti ja selkeästi lukijalle. Sinä-muodon käyttö sopii selkokieliseen tekstiin. (Selkokieli 2024.) Jos opas sisältää lakitekstiä, sen saa muokata helposti ymmärrettävämpään muotoon (Ohjeita ohjeiden tekijöille n.d.).

Oppaan ulkoasu voi joko helpottaa lukemista ja ymmärtämistä tai vaikeuttaa sitä. Selkeän oppaan ulkoasua suunniteltaessa on monia asioita, joihin tulee kiinnittää huomiota. Jotta opas olisi mahdollisimman selkeä, tekstin asettelun tulee olla riittävän väljä. Eri elementtien (kuvat, otsikot, tekstikappaleet) väliin jäävä tyhjä tila sekä tuo väljyyttä että auttaa hahmottamaan eri elementit paremmin. Tekstikappaleiden tulee olla riittävän lyhyitä ja tekstin selkeästi rytmitetty. Tekstit tasataan vasemmasta reunasta. Selkeät otsikot ja väliotsikot auttavat lukijaa. Erilaisilla väripohjilla ja laatikoilla voidaan tuoda selkeyttä tekstiin ja auttaa kiinnittämään huomio tiettyihin asioihin. Selkojulkaisussa fontin on oltava selkeä ja fonttikoon riittävän suuri, noin 12–16 pistettä. Pienäkkösiä tulisi käyttää myös otsikoissa seuraakkosten sijaan. Myös taustan ja tekstin kontrastiin tulee kiinnittää huomiota. Selkojulkaisussa on paras valita yksivärinen, mielellään valkoinen tai vaalea tausta, ja musta teksti. (Selkojulkaisun ulkoasu 2024.) Luettelot voivat selkeyttää tekstiä ja auttaa hahmottamisessa, jos lueteltavia asioita on paljon (Ohjeita ohjeiden tekijöille n.d.).

5 Kestävän kehityksen näkökulma

Kestävällä kehityksellä tarkoitetaan kokonaisvaltaista toimintaa ja kehitystä, jolla pyritään varmistamaan, että nykyisillä ja tulevilla sukupolvilla on mahdollisuus hyvään elämään. Kaikessa päätöksentehossa ja toiminnassa on huomioitava taloudellisten seikkojen lisäksi ympäristö ja ihminen. Kestävä kehitys pitää sisällään ekologisen kestävyuden, taloudellisen kestävyuden sekä sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyuden. (Mitä on kestävä kehitys? 2023.)

Sosiaalisella kestävyydellä varmistetaan, että seuraavillakin sukupolvilla on riittävät hyvinvoinnin edellytykset. Sosiaalinen kestävyys tukee myös ekologista kestävyyttä, koska hyvinvointi mahdollistaa paremmin toimintaa ekologisen kestävyuden eteen. Hyvinvointivaltio on sosiaalista kestävä kehitystä tukeva hallintomuoto. Eriarvoisuuden lisääntymisen vähentäminen ja syrjäytymisen estäminen ovat sosiaalista kestävyyttä tukevia toimia. (Karvonen & Uotinen 2024.) Sosiaalisesti kestävässä yhteiskunnassa ymmärretään ennaltaehkäisevien palvelujen merkitys. Kunnat omalta osaltaan edistävät sosiaalista kestävyttä tekemillään päätöksillä, toimilla ja palveluilla kuntalaisten hyvinvoinnin parantamiseksi sekä huono-osaisuuden ja eriarvoisuuden vähentämiseksi. (Sosiaalinen kestävyys 2024.).

Nuorten työpajatoiminta on ennaltaehkäisevä palvelu, joka osaltaan edistää sosiaalista kestävyttä. Myös sekä sosiaalialan että nuorten työpajatoiminnan arvot ovat sosiaalisen kestävyuden

mukaisia. Nuorten työpajatoiminnan arvoja ovat esimerkiksi yhteisöllisyys, kokonaisvaltaisuus, osallisuus ja vastuullisuus. Kestävä kehitys on erikseen mainittu yhtenä lähtökohtana nuorten työpajatoiminnan tavoitteiden toteuttamiselle. Ympäristön ja elämän kunnioittaminen ja yhteisölliset arvot ovat toiminnassa tärkeitä. (Riipinen ym. 2023, 19, 46–47.) Kestävä kehitys nousee esille nuorten työpajatoiminnassa sekä toiminnan taustalla että päivittäisessä nuorten kanssa tehtävässä työssä. Kestävä kehitys on yksi teemoista, joita käsitellään nuorten kanssa.

Tietoa etsiessään opinnäytetyön tekijä löysi hankkeen, jossa yhdistyy sekä sosiaalinen kestävyys että sosiaalinen vahvistaminen, jota käsiteltiin aiemmin tässä opinnäytetyössä. Nuoli - nuori mieli yhteistyössä -hanke on Into - etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry:n sekä MIELI Suomen mielen-terveys ry:n yhdessä toteuttama hanke, jonka tavoitteena on tuoda sosiaalinen vahvistaminen tuuksi myös työpaikoilla. Sen tavoitteena on sosiaalisen vahvistamisen keinoin auttaa työyhteisöjä lisäämään mieliystävällisyyttä ja parantamaan esihenkilöiden ja työyhteisöjen kykyä vastaanottaa ja tukea vasta työuran alussa olevia nuoria henkilöitä. Hanke on osa Suomen kestävän kasvun ohjelmaa keskittyen erityisesti sosiaalisesti kestävän kasvun osuuteen. (Kun nuori siirtyy työelämään n.d.)

6 Opinnäytetyön toteuttaminen

6.1 Kehittämistyön tavoitteet ja kehittämistehtävät

Opinnäytetyön tavoitteena oli luoda Pajalle Tervetuloa nuorten työpajalle -opas. Opas kokoaa yhteen tärkeät tiedot nuorten työpajasta ja on suunnattu toimintaan osallistuville ja toiminnasta kiinnostuneille nuorille. Nuoret aloittavat Pajalla eri aikoihin, joten opasta voidaan käyttää nuoren perehdyttämiseen pajajakson alussa. Äänekosken nuorten työpajatoiminta siirtyi vuoden 2025 alussa nuorisopalvelujen alle ja koska koko toiminta aloitettiin alusta, mitään materiaaleja ei ollut valmiina. Opinnäytetyön aihe nousi suoraan opinnäytetyön tekijän harjoittelupaikan ja opinnäytetyön toimeksiantajan tarpeesta.

Nuorten työpajoja on erilaisia. Äänekosken Paja on matalan kynnyksen toimintakykyä tukeva työpaja. Varsinaista perehdytyskansiota ei tarvita, koska Pajalla ei ole varsinaisia työtehtäviä, joihin

nuoret pitäisi perehdyttää. Tuotos kulki alkuun infokansion nimellä, mutta tarkentui prosessin aikana oppaaksi. Kehittämistyön kohteena oli Äänekosken nuorten työpaja, mutta sitä voi hyödyntää soveltuvin osin myös muilla työpajoilla ja muissa työpaikoissa.

Nuorisolaissa (1285/2016, 24 §) todetaan, että nuoria tulee kuulla heitä koskevissa asioissa. Opinnäytetyö lisää omalta osaltaan nuorten osallisuutta ja antaa heille mahdollisuuden vaikuttaa itseään koskevaan asiaan. Osallisuus on yksi nuorten työpajatoiminnan arvoista (Riipinen ym. 2023, 47.).

Opas on tärkeä toiminnan kannalta, koska se kokoaa yhteen tärkeät tiedot eikä sellaista ollut vielä olemassa. Oppaasta tehtiin digitaalinen, jotta se on helposti muokattavissa. Helppo muokattavuus on tärkeää, koska toimintatapojen vielä muotoutuessa ja toiminnan kehittyessä opasta päivitetään jatkuvasti. Opasta on tarkoitus käyttää Pajalla tulostettuna versiona. Opasta ei ole ainakaan tässä vaiheessa tarkoitettu julkiseen levitykseen eikä sitä laiteta esimerkiksi nuorten työpajan verkkosivuille.

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, mitä oppaan tulisi sisältää ja lisäksi tuottaa hyödyllistä tietoa nuorten työpajalle. Opinnäytetyö hyödyttää toimeksiantajaa konkreettisesti luomalla toimeksiantajan käyttöön kirjallisen oppaan. Opas hyödyttää toimintaan osallistuvia nuoria ja helpottaa nuorten työpajaohjaajien neuvonta- ja ohjaustyötä. Oppaasta on hyötyä sekä työpajatoimintaan osallistuville nuorille että nuorille, jotka harkitsevat työpajalle tulemistä. Jatkossa nuorten työpajaohjaajien on huolehdittava säännöllisesti oppaan päivittämisestä.

Opinnäytetyön tarkentavat tutkimuskysymykset:

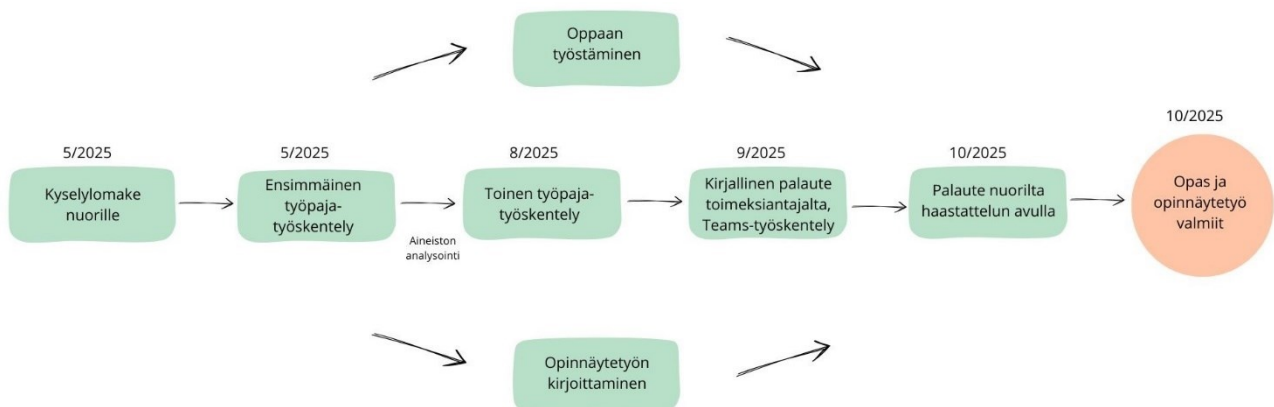
1. Mitä tietoa oppaassa pitää olla?
2. Millainen on hyvä opas?

6.2 Menetelmät

Kehittämistoiminnalla pyritään yleensä tuottamaan rakenteita ja käytäntöjä, jotka on mahdollista siirtää myös muuhun toimintaan tai muihin organisaatioihin. Osa kehittämistoiminnasta kuitenkin

perustuu hyvin käytännölliseen lähtökohtaan eikä niissä tavoitella yleistettävää tai muualle siirrettävää tietoa. (Toikko & Rantanen 2009, 29, 114). Tutkimukselliset kehittämistyöt voidaan jakaa toiminnallisiin opinnäytetöihin sekä tapaus- ja toimintatutkimuksiin. Toiminnallisessa opinnäytetyössä tuloksena valmistuu jokin konkreettinen ammatillinen tuotos tietylle kohderyhmälle toimeksiantajan käyttöön. Tapaus- tai toimintatutkimus tuottaa uutta tietoa, jota voidaan hyödyntää yleisemmin eri toimintaympäristöjen kehittämiseen. Toiminnallisessa opinnäytetyössä oma ammatillinen osaaminen osoitetaan raportilla sekä tuotoksella, joiden tulee osoittaa asiantuntijuutta sekä tutkivaa ja kehittävää otetta. Kehittämistyö vastaa työelämäkumppanin oikeaan tarpeeseen, joka voi olla hyvin käytännönläheinen. (Kostamo, Airaksinen & Vilka 2022, 11, 15, 22.)

Tämä opinnäytetyö on toiminnallinen opinnäytetyö, joka toteutetaan yhteistyössä toimeksiantajan kanssa. Tavoitteena oli tuottaa konkreettista hyötyä toimeksiantajalle luomalla opas sekä muita toiminnassa tarvittavia lomakkeita ja materiaaleja. Opinnäytetyön tekeminen aloitettiin maaliskuussa 2025 opinnäytetyön aiheen tarkentamisella ja rajaamisella sekä opinnäytetyösuunnitelman laatimisella. Varsinainen työskentely aloitettiin toukokuussa 2025 ja opinnäytetyö valmistui lokakuussa 2025. Alla kuvattuna opinnäytetyön prosessi.

Kuvio 2. Opinnäytetyöprosessin aikataulu.

Kehittäminen on aina tavoitteellista ja sen tavoitteena on saada aikaan muutosta. Kehittäminen voi lähteä liikkeelle havaitusta ongelmasta tai tarpeesta jollekin uudelle. Kehittämistoiminnan laajuus vaihtelee: se voi olla suppeaa, yksittäiseen toimintaan tai toimintatapaan kohdistuvaa tai laajaa, kokonaiseen prosesseihin kohdistuvaa. (Toikko & Rantanen 2009, 16–18.)

Opinnäytetyön kehittämisprosessi on yhdistelmä lineaarista mallia ja spiraalimallia. Kehittämisprosessi alkoi tavoitteen määrittelyllä, eteni suunnittelun kautta toteutukseen ja lopuksi projektin päättämiseen ja arviointiin. Spiraalimallin mukaisesti kehittämisprosessissa oli kuitenkin reflektio eli toiminnan arviointi, jonka seurauksena kehittämis toimintaa täsmennettiin. Reflektio vaihe on tärkeä osa kehittämistä. Tässä opinnäytetyössä on päättymisaika, jolloin kehittämisprosessi opinnäytetyön tekijän osalta päättyy. Tämän jälkeen kehittäminen jatkuu toimeksiantajan omina projekteina. (Toikko & Rantanen 2009, 64–67.)

Opinnäytetyön tutkimuksellinen osuus toteutettiin nuorille suunnatulla kyselylomakkeella ja haastattelulla sekä nuorten työpajaohjaajien kanssa pidetyllä työpajatyöskentelyllä ja jatkuvalla vuoropuhelulla toimeksiantajan kanssa. Lisäksi opinnäytetyön tekijä sai tietoa havainnoinnin menetelmin ollessaan harjoittelussa nuorten työpajalla maaliskuun 2025 alusta toukokuun 2025 loppuun.

Työpajatyöskentely nuorten työpajaohjaajien kanssa tapahtui vertaishaastattelun menetelmin. Vertaishaastattelu ei ole niinkään haastattelutilanne, vaan keskustelutilanne. Vertaishaastattelussa vertaiset käyvät keskustelua sovitusta aiheesta tuottaen aineistoa. Keskustelu voidaan nauhoittaa tai siitä voidaan laatia muistiinpanot, kuten tässä tapauksessa tehtiin. (Vertaishaastattelu n.d.) Lisäksi nuorten työpajaohjaajien kanssa käytiin jatkuvaa vuoropuhelua erityisesti oppaan tekemisen loppuvaiheessa, jolloin keskustelua käytiin kasvokkaisissa tapaamisissa, Teamsin välityksellä ja sähköpostilla.

Hiljainen tieto liittyy oleellisesti kehittämis toimintaan. Hiljaisella tiedolla tarkoitetaan tietoa, joka vain tiedetään: tiedämme, että joku asia kannattaa tehdä tietyllä tavalla ja se tuottaa hyvän tuloksen, mutta emme välttämättä osaa perustella miksi. (Toikko & Rantanen 2009, 40–41.) Ammattilaisella on paljon hiljaista tietoa, joka nousee hänen ammattiosaamisestaan ja kokemuksestaan. Hiljaista tietoa jaetaan työyhteisössä keskustellen sekä myös seuraamalla muiden työskentelyä ja ottamalla oppia siitä.

Lomakehaastattelu eli strukturoitu haastattelu on sopiva aineiston keräämisen keino, kun tavoitteena on saada yhtä asiaa koskeva mielipide tai rajatusti tietoa (Vilkkä 2025, 151.). Tässä tutkimuksessa käytetty lomakehaastattelu oli lyhyt ja yksinkertainen. Sen tarkoituksena oli saada tietoa siitä, mitä nuori olisi halunnut tietää ennen työpajajakson aloittamista.

Nuorten haastattelu oppaan ulkoasusta ja sisällöstä oli tarkoitus toteuttaa teemahaastattelulla eli puolistrukturoidulla haastattelulla. Teemahaastattelussa valitaan keskeiset aiheet eli teemat, jotka käsitellään. Vilkan (2015, 152) mukaan teemahaastattelun voi toteuttaa myös ryhmähaastatteluna. Ryhmähaastattelu sopisi hyvin tämäläisyyppiseen tutkimukseen eli käyttäjätiedon keräämiseen, mutta opinnäytetyön tekijä päätyi suunnitelmassaan yksilöhaastatteluihin. Yksilöhaastattelu mahdollistaa haastattelijan keskittymisen vastaajaan ja antaa haastateltavalle paremmin mahdollisuuden kysyä tarvittaessa tarkentavia kysymyksiä. Yksilöhaastattelussa muiden mielipide ei vaikuta haastateltavaan ja haastateltava voi rauhassa tuoda oman mielipiteensä esille. Yksilöhaastattelu vaihtui kuitenkin paikan päällä ryhmähaastatteluksi, koska paikalla oli vain vähän nuoria ja he kokivat ryhmähaastattelun mukavammaksi tavaksi osallistua. Tämä osoitti, että joustavuus on tärkeää ja vaikka suunnitelma on tehty, on tärkeää pystyä muokkaamaan sitä tarvittaessa.

Osallistuminen ja osallistaminen ovat oleellisia käsitteitä kehittämistoiminnassa ja liittyvät vahvasti toisiinsa. Voidaan sanoa, että osallistaminen tarjoaa mahdollisuuden osallistua ja tulla osalliseksi, osallistuminen on tähän mahdollisuuteen tarttumista. Osallistamisen tärkein hyöty on siinä, että eri tahojen tarpeet tulevat mahdollisimman hyvin huomioituiksi. Osallistamalla voidaan myös parantaa sitoutumista kehittämistoimintaan. (Toikko & Rantanen 2009, 90–91.)

Toikon & Rantasen (2009, 91) mukaan osallistuminen voi olla kaksisuuntaista, kuten tässä opinnäytetyössä oli. Opinnäytetyön tekijä osallistui itse käytännön toimintaan eli nuorten työpajan arkeen ja sen toimijat osallistuivat kehittämistyöhön. Lisäksi opinnäytetyön tekijä havainnoi työharjoittelunsa aikana päivittäisessä arjessa esille nousseita asioita ja kirjasi niitä ylös. Tämä oli ns. sivutuote, ei pääasiallinen menetelmä, joten osallistuvaa havainnointia ei käsitellä tarkemmin.

Nuorten osallistaminen on tärkeää myös siksi, että nuorisolain (1285/2016) pykälässä 24§ mainitaan, että kunnan ja valtion viranomaisen tulee antaa nuorille mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa. Nuoria tulee kuulla heitä koskevissa asioissa.

6.3 Oppaan suunnittelu

Nuorten työpajalla aloittaminen on usein nuorelle jännittävä tilanne. Jännitystä voidaan helpottaa antamalla nuorelle mahdollisimman paljon tietoa toiminnasta etukäteen. Näin on toimittu Pajalla jo alusta asti tutustumiskäynnin myötä ja opinnäytetyön tuotoksena syntyvä opas vastaa osaltaan tähän tarpeeseen. Tutustumiskäynnillä tietoa tulee kerralla paljon ja kirjallinen opas mahdollistaa asioihin palaamisen myöhemmin. Opas voidaan myös antaa nuorelle mukaan kotiin tutustuttavaksi, jos hän jää miettimään Pajalle osallistumista. Oppaan suunnittelu lähti liikkeelle miettimällä, kuka on oppaan lukija ja mikä on oppaan tarkoitus nimenomaan lukijan näkökulmasta. Oppaan suunnitteluvaiheessa opinnäytetyön tekijä teki alustavan rungon ja jaottelun.

Aistittu tieto tarkoittaa sisäistä tietoa, jossa intuitiolla eli omalla tunteella on suuri merkitys. Intuitiivinen tieto tulee aiemmista kokemuksista, opeista ja esiymmärryksestä, jota aiempi työ- tai elämäkokemus on tuonut. Toiminnallisessa opinnäytetyössä omaan intuitioon kannattaa luottaa. Se saattaa viedä myös vikaan, mutta erehtyminen voi auttaa löytämään parempia ratkaisuja yhdessä toimeksiantajan kanssa. (Kostamo ym. 2022, 27, 29.) Tässä opinnäytetyössä opinnäytetyön tekijä luotti erityisesti tekemisen alkuvaiheessa omaan intuitioonsa, joka ohjasi oppaan kanssa tehtyjä ratkaisuja. Niiden avulla pääsi hyvin alkuun ja vaikka osa tehdyistä ratkaisusta ei ollut toimivia, ne auttoivat pääsemään eteenpäin.

Opasta suunniteltaessa tärkeimpänä seikkana pidettiin selkeää ja miellyttävää ulkoasua sekä helposti luettavaa ja ymmärrettävää tekstiä. Oppaan haluttiin myös viestivän Pajan henkeä ja nuorten työpajatoiminnan arvoja. Opinnäytetyön tekijä perehtyi selkokieleen ja selkotekstien kirjoittamiseen. Oppaan ei tarvinnut olla ulkoasultaan ja väriykseltään Äänekosken kaupungin graafisen ohjeistuksen mukainen, koska se tulee ainakin näin alkuun nuorten työpajan sisäiseen käyttöön eikä sitä julkaista esimerkiksi nuorten työpajan verkkosivuilla. Opinnäytetyön tekijä sai vapaat kädet oppaan ulkoasun suhteen. Oppaan tekemiseen päätettiin käyttää Canvaa, joka on ilmainen graafiseen suunnitteluun tarkoitettu verkkosivusto. Canvalla tehtyä opasta voi muokata helposti jatkossa niin sisällön kuin ulkoasunkin suhteen.

6.4 Aineistonkeruu- ja analyysi

Tietoperustaa varten tietoa haettiin useista eri lähteistä, esimerkiksi käyttäen verkkokirjasto Janet Finnan artikkelien hakutoimintoa, Finna.fi, Google- ja Google scholar -tietokantoja sekä fyysisiä kirjoja. Opinnäytetyön tekijä tutustui myös Theseus -tietokannasta löytyviin opinnäytetöihin. Käytetyt hakusanoja olivat esimerkiksi nuorten työpaja, nuorten työpajatoiminta, nuoret, opas, kuntoutus ja opas, sosiaaliala ja opas, nuorisotyöllinen työote ja sosiaalinen vahvistaminen. Paljon hyvää tietoa ja lähteitä löytyi Inton (Etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry) verkkosivuilta, johon on koottu työpajatoimintaan liittyvää materiaalia. Nuorten työpajatoimintaa koskevaa tutkimustietoa on melko vähän.

Aineistonkeruu käynnistyi toukokuussa 2025 nuorille suunnatulla kyselylomakkeella, johon vastaminen oli vapaaehtoista. Vastaukset kerättiin viikoilla 19 ja 20. Ennen kyselylomakkeen jakamista opinnäytetyön tekijä kertoi nuorille opinnäytetyöstä sekä kyselyn tarkoituksesta ja sisällöstä. Kyselylomakkeen liitteenä oli suostumuslomake, jonka osallistujat allekirjoittivat. Nuorille kerrottiin, että vastaukset käsitellään nimettöminä, niitä käytetään ainoastaan tähän opinnäytetyöhön ja kaikki materiaali hävitetään, kun opinnäytetyö on valmis. Kyselyn tarkoituksena oli selvittää, mitä asioita nuori olisi halunnut tietää nuorten työpajasta ennen kuin aloitti siellä. Lomakkeessa kysyttiin yksinkertaisesti: ”Mitä olisit halunnut tietää nuorten työpajasta ennen kuin aloitit? Kirjoita 1-3 asiaa.”

Kyselyyn vastasi kuusi (6) nuorta. Vastausten määrään vaikuttivat poissaolot sekä se, että nuorten työpajatoiminta oli vielä kyselyn tekemisen aikaan alkuvaiheessa eikä ryhmä ollut vielä täysi. Vastausten määrä oli kuitenkin riittävä, koska kyseessä oli alustava kysely ja nuorten mielipidettä kuultaisiin vielä myöhemmin. Laadullisessa tutkimuksessa ei ole olennaista vastausten määrä, vaan saatu tieto (Vilka 2025, 179.).

Opinnäytetyön tekijä kävi läpi kaikki vastaukset ja kirjasi ne ylös. Vastaajia oli siis yhteensä kuusi (6), joista kolme kertoi saaneensa tarvittavan tiedon tai kaikki oli muuten selvää. Yhden vastaajan mukaan hän ei saanut tietoa nuorten työpajan käynnistymisestä. Avoimissa vastauksissa riskinä on mahdollisuus väärinymmärrykselle. Tämän vastauksen kohdalla opinnäytetyön tekijää jäi mietityttämään, tarkoittiko vastaaja omaa aloitustaan nuorten työpajalla vai nuorten työpajatoiminnan käynnistymistä sen siirtyessä uudelle toimijalle.

Sisällönanalyysissä tutkimusaineisto pelkistetään eli siitä etsitään olennainen tieto analysoitavaksi (Vilka 2025, 215.). Luokittelussa aineistoa ryhmitellään jonkun tietyn ominaisuuden perusteella eli luodaan erilaisia luokkia (Hakala 2024, 114.).

Saatujen vastauksien perusteella nuoret toivoivat etukäteen eniten tietoa käytänteistä ja erityisesti siitä, mitä Pajalla tehdään. Lisäksi olisi haluttu tietää osallistujamäärä ja monestako moneen ohjaajat ovat tavoitettavissa. Alla kyselylomakkeella saadun aineiston analyysia luokittelemalla.

Taulukko 1. Lomakehaastattelun tulokset.

Alkuperäinen ilmaus	Alaluokka	Pääloukka
Mitä siellä (konkreettisesti) tehdään? 2 vastausta	Päiväohjelma	Käytänteet
Mistä päivät koostuvat? 1 vastaus		
Paljonko siellä on ihmisiä? 2 vastausta	Osallistujamäärä	
Monestako moneen ohjaajat ovat tavoitettavissa? 1 vastaus	Ohjaus	

Nuorten työpajaohjaajille järjestettiin kaksi työpajaa, joista ensimmäinen pidettiin viikolla 21. Sen tavoitteena oli selvittää, mitä oppaassa tulee olla nuorten työpajaohjaajien näkökulmasta. Työpaja toteutettiin vertaishaastattelun menetelmin. Se oli vapaamuotoinen ja keskusteleva, koska osallistujia oli opinnäytetyön tekijän lisäksi vain kaksi ja osallistajat tekivät päivittäin töitä yhdessä. Opinnäytetyön tekijä ohjasi keskustelua ja varmisti, että kaikki oleelliset näkökulmat tuli käsiteltyä. Opinnäytetyön tekijä teki muistiinpanoja, jotka käytiin läpi huolellisesti heti työpajatyöskentelyn jälkeen. Aineisto värikoodattiin merkitsemällä samaan kokonaisuuteen kuuluvat asiat tietyllä värillä. Aineiston käsittelyn tarkoitus oli helpottaa sen käsittelyä. Kaikki tieto oli olennaista tuotoksen tekemisen kannalta eikä mitään tietoa karsittu pois. Alla esimerkki aineiston luokittelusta.

Taulukko 2. Esimerkki työpajatyöskentelyn tulosten käsittelystä.

Alkuperäinen ilmaus	Alaluokka	Yläluokka
Millaiset tilat Ketä on töissä Taustalla oleva lainsäädäntö	Toimitilat Henkilökunta Taustatekijät	Toimintaympäristö
Energiajuomat kielletty Puhelimen käyttö pajapäivän aikana	Kiellot Ohjeistus	Säännöt
Mitä päivittäin tehdään Miten toimintaa suunnitellaan Milloin toimintaa on	Päiväohjelma Toiminnan suunnittelu Toiminta-ajat	Käytänteet

Toinen työpaja pidettiin viikolla 35 nuorten työpajan tiloissa. Opinnäytetyön tekijä oli tähän mennessä luonut alustavan rungon oppaan rakenteesta ja sisällöstä sekä joitakin esimerkkejä tekstin ulkoasusta. Toisen työpajan tarkoituksena oli tarkentaa sisältöä ja varmistaa, että kaikki tarvittava tieto on mukana. Toinen nuorten työpajaohjaajista ei päässyt paikalle, mutta hän osallistui työpajaan toimittamalla etukäteen oman listansa tarkennuksista. Sisältöön tuli jonkun verran täydennyksiä. Keskusteltua käytiin siitä, mikä tieto on olennaista, esimerkiksi missä määrin turvallisuusasioita on tarpeen käsitellä oppaassa. Jos kyseessä olisi perehdytysopas työntekijöille, turvallisuusasiat olisivat yksi tärkeimmistä kokonaisuuksista ja niitä pitäisi käsitellä tarkasti ja yksityiskohtaisesti. Opas on kuitenkin suunnattu nuorille, jotka ovat paikalla aina ohjaajan kanssa, joten rajattu tieto turvallisuusasioista riittää. Päädettiin siihen, että oppaaseen sisällytetään tärkeimmät asiat turvallisuuteen liittyen ja esimerkiksi kuva turvataulusta. Turvallisuusasioista voi tarvittaessa tehdä myöhemmin kattavamman liitteen oppaaseen. Opinnäytetyön tekijä esitteli joitakin esimerkkejä oppaan ulkoasusta ja rakenteesta, joihin suhtauduttiin hyväksyvästi. Toimeksiantaja ei antanut tarkempia ohjeita oppaan ulkoasulle, vaan opinnäytetyön tekijä sai vapaat kädet työnsä jatkamiseen.

Toisen työpajan jälkeen opinnäytetyön tekijä jatkoi oppaan tekemistä ja lähetti siitä ensimmäisen version toimeksiantajalle luettavaksi ja kommentoitavaksi. Väriytykseen ja ulkoasuun oltiin muuten

tyytyväisiä, mutta kahden rinnakkaisen tekstikappaleen sijaan koko sivun levyisiä tekstikappaleita allekkain pidettiin selkeämpänä. Oppaan rakenteeseen toivottiin myös muutoksia, jotka olivat opinnäytetyön tekijänkin mielestä opasta selkeyttäviä ja rakenteesta tuli muutosten myötä loogisempi. Opinnäytetyön tekijä jatkoi oppaan muokkaamista ja lähetti muokatun version toimeksiantajalle.

Työskentelyä jatkettiin yhteisessä Teams-palaverissa viikolla 39, jossa paikalla oli opinnäytetyön tekijän lisäksi molemmat nuorten työpajaohjaajat. Opasta käytiin läpi sivu kerrallaan. Opinnäytetyön tekijä sai hyvää palautetta oppaasta, vaikkakin pieniä muutoksia toivottiin. Oppaan rakenteeseen tehtiin pieniä muutoksia, joitakin kohtia tiivistettiin ja tekstiä siirrettiin eri otsikoiden alle. Otsikkoja ja kirjoitusasua muokattiin. Lisäksi täsmennettiin, missä kohtaa käytetään sinä/me -muotoista ilmaisua ja missä kohtaa passiivia. Joitakin kohderyhmän kannalta epäolennaisia tietoja poistettiin. Todettiin, että on hyvä, että materiaalia on paljon, koska on huomattavasti helpompi muokata, tiivistää ja poistaa jotakin, kuin että tässä kohtaa paljon oleellista tietoa puuttuisi. Tämän jälkeen vuoropuhelua jatkettiin sähköpostilla, kunnes oppaan katsottiin olevan lähes valmis.

Opinnäytetyön tekijä meni viikolla 41 sovitusti Pajalle esittelemään opasta nuorille ja keräämään nuorten mielipiteitä oppaasta. Alun perin tämä osio oli tarkoitus toteuttaa muutaman nuoren yksilöhaastattelulla, mutta nuoria oli paikalla vain vähän ja nuoret toivoivat, että opinnäytetyön tekijä esittää oppaan tietokoneelta television kautta ja palaute annetaan yhdessä keskustellen. Saadun palautteen perusteella opasta pidettiin selkeänä, helppolukuisena ja ulkoasultaan miellyttävänä. Asiasisältöä pidettiin hyvänä ja riittävänä. Nuoret ehdottivat, että sijaintikarttaan merkitään mistä risteyksestä Pajalle ajetaan ja missä parkkipaikka sijaitsee. Nämä olivat erittäin hyviä huomioita ja lisäykset toteutettiin oppaaseen. Lisäksi nuoret toivoivat, että oppaassa olisi myös sellaisia kuvia, joissa on nuoria mukana. Opinnäytetyön tekijä otti joitakin lisäkuvia ja puhuttiin, että kuvia voi ottaa jatkossa normaalin toiminnan yhteydessä, kun sopiva tilaisuus tulee ja lisätä niitä oppaaseen. Nuoret ehdottivat myös, että oppaaseen lisätään nuorten omia kokemuksia ja ajatuksia Pajalla käymisestä. Tämä oli erittäin hyvä idea ja tullaan todennäköisesti toteuttamaan tulevaisuudessa. Vertaistuki on tärkeä osa työpajatoimintaa ja tällä tavalla se tulisi näkyväksi heti alusta alkaen. Myös toiminnan hyödyt avautuvat nuorille ihan eri tavalla muiden nuorten kertomana. Päivän päätteeksi tehtiin vielä yhdessä toimeksiantajan kanssa viimeiset muutokset, jotka opinnäytetyön tekijä viimeisteli kotona.

7 Tulokset

Opinnäytetyön tuloksena syntyi kirjallinen opas, joka kokoaa yhteen tärkeät asiat Äänekosken nuorten työpajasta. Valmis opas on opinnäytetyön liitteenä (liite 1). Valmis opas on kansilehti ja sisällysluettelo mukaan lukien pituudeltaan 21 sivua. Opas tehtiin A4-kokoiseksi. Tärkeää oli tekstin asettelu, jotta tekstiä ei ole liikaa per sivu. Sivuihin haluttiin riittävästi väljyyttä luettavuuden parantamiseksi. Opinnäytetyön tekijä kokeili useita erilaisia tekstin asettelutapoja. Ensimmäisessä toimeksiantajalle esitellyssä versiossa oli kaksi tekstisaarekettä rinnakkain ja niiden välissä viiva erottamaan saarekkeet toisistaan. Väliiviiva erotti kappaleet toisistaan, mutta kuitenkin hankaloitti tekstin hahmottamista. Valmiissa oppaassa päädyttiin koko sivun levyisiin tekstikappaleisiin. Tekstin luettavuutta ja selkeyttä arvioitiin sivu kerrallaan. Opinnäytetyön tekijä halusi oppaan värityksen olevan rauhallinen ja hillitty, joten oppaan pohjaväriksi tuli valkoinen. Muita värejä käytettiin tehosteena hillitysti esimerkiksi tekstilaatikoissa. Tätä ratkaisua tukivat myös selkotekstin kirjoittamisen ohjeet. Oppaan elävöittämisessä käytettiin kuvia, tekstilaatikoita sekä puhekuplia.

Opinnäytetyön tekijällä ei ollut aiempaa kokemusta kirjallisen materiaalin laatimisesta työelämän käyttöön, ja Canvan käyttökokemus oli vähäistä. Opeteltavia asioita oli siis paljon. Toimeksiantaja halusi vaikuttaa lähinnä oppaan sisältöön ja ulkoasun suhteen opinnäytetyön tekijä sai suunnitteluvaiheessa hyvin vapaat kädet. Tämä oli sekä hyvä että huono asia. Oppaan tekemisen aloittaminen tuntui alkuun hankalalta, kun ei ollut mitään selkeää käsitystä oppaan ulkoasusta. Alun tukkoisuuden jälkeen tekeminen kuitenkin käynnistyi hyvin ja opas alkoi pikkuhiljaa muotoutua. Opinnäytetyön tekijä sai tuoda esille omaa näkemystään ja tämä oli ehdottomasti hyvä asia. Koska ulkoasua ei suunniteltu yhdessä tarkemmin, oli riskinä, että opinnäytetyön tekijän näkemys olisi poikennut huomattavasti toimeksiantajan näkemyksestä ja ulkoasu ei olisi vastannut toimeksiantajan toiveita. Onneksi opinnäytetyön tekijän näkemys oppaan ulkoasusta oli yhteneväinen toimeksiantajan toiveiden kanssa ja siihen oltiin tyytyväisiä. Muutosehdotukset koskivat lähinnä oppaan rakennetta ja sisältöä.

Oppaan lopullinen rakenne muotoutui pikkuhiljaa, lähtien liikkeelle alustavasta rakenteesta ja muokkautuen versio kerrallaan lopulliseksi rakenteeksi. Oppaan tekemisessä yhtenä haasteena oli sen määrittely, mikä määrä tietoa on tarpeeksi, mutta ei liikaa. Jos tekstiä on liikaa tai se on liian tiivistä, sitä ei jaksakaan lukea. Alusta asti oli selvää, että halutaan tehdä kattava opas, eikä vain muutama sivun esite. Myös oppaan sisällön järjestely vaati pohtimista. Saadun palautteen perusteella

oppaaseen rakentui selkeä ja looginen rakenne. Oppaan alkuun tuli sisällysluettelo, jota hyödyntämällä on helppo löytää oikea kohta selaamatta koko opasta.

Oppaan rakenteessa hyödynnettiin tutustumiskäynnin kaavaa ja pohdittiin rakennetta nimenomaan nuoren näkökulmasta, mikä tieto on hänelle olennaisinta. Yhteystiedot löytyvät oppaan kannesta. Ensimmäisenä oppaassa kerrotaan lyhyesti ja yleisellä tasolla, mitä nuorten työpajatoiminta on. Tämän jälkeen esitellään lyhyesti Äänekosken nuorten työpajatoiminnan taustaorganisaatio. Seuraavaksi kerrotaan, missä Paja sijaitsee ja esitellään Wahlmanin talo, jossa Paja toimii.

Rakenteessa oli ajatuksena, että ensin käsitellään yleisiä asioita ja sitten siirrytään ”meidän Pajan” asioihin. Oppaan haluttiin viestivän helposti lähestyttävyyttä ja me-henkeä, mikä huomioitiin otsikoissa ja kirjoitusasussa. Heti tämän osion alussa on yhden sivun tiivistelmä Pajasta, jota voidaan käyttää sellaisenaan toiminnan esittelyyn, kun halutaan kertoa tiiviisti vain tärkeimmät tiedot. Selkeyden vuoksi yhdellä sivulla on vain yhteen aiheeseen liittyvää asiaa. Seuraavaksi esitellään loogisessa järjestyksessä Pajan toimintaa: mitä on ryhmä- ja yksilövalmennus, miten Pajalle pääsee, milloin toimintaa on ja mitä pajapäivä pitää sisällään. Osallisuus nostettiin omaksi osiokseen, koska se on tärkeä osa nuorten työpajatoimintaa ja yksi työpajatoiminnan arvoista. Oppaassa haluttiin korostaa osallisuuden merkitystä ja kertoa, miten osallisuus Pajalla toteutuu. Oppaan lopussa on hyvä tietää -osio, joka jakautuu yleisiin ja päivittäisiin asioihin. Oppaan lopusta löytyvät turvallisemman tilan periaatteet, turvallisuusasiat, Pajan yhteiset säännöt sekä nuorten työpajatoiminnan arvot.

Oppaan tekeminen voi vaikuttaa helpolta, mutta se oli yllättävän haastavaa. Huomioitavia asioita oli paljon. Oppaan tekemistä helpotti kuitenkin se, että toimintaympäristö oli tuttu opinnäytetyön tekijän harjoittelun ansiosta. Haastavinta oli tekstin hiominen lopulliseen muotoonsa. Yhteistyö toimeksiantajan kanssa oli sujuvaa ja yhteyttä pidettiin säännöllisesti. Yhteydenpito oli tiivistä erityisesti loppuvaiheessa. Opinnäytetyön tekijä sai rakentavaa palautetta, jonka perusteella opasta oli helppo kehittää haluttuun suuntaan. Palautetta annettiin kirjallisesti sähköpostilla sekä suullisesti kasvokkaisilla tapaamisilla ja Teams-sovelluksen kautta järjestetyllä etätapaamisella. Opinnäytetyön tekijä piti suullisesti saatua palautetta parempana kirjalliseen palautteeseen verrattuna. Kirjallinen palaute on riittävää ja toimii, kun halutaan yksinkertaisia ja selkeitä vastauksia. Kehittä-

mistyössä yhteisen keskustelun myötä päästään pohdiskelemaan asioita yhdessä ja voidaan huomioida useampi eri näkökulma. Kirjallisessa palautteessa on mahdollista, että palautteen ymmärtää väärin tai joku asia jää huomioimatta. Suullinen palaute mahdollistaa varmistusten tekemisen, jolloin myös väärinymmärryksiltä voidaan välttyä ja on helpompi ymmärtää, mitä toinen tarkalleen ottaen tarkoittaa. Toimeksiantajan kanssa tehty yhteistyö vahvisti opinnäytetyön tekijän yhteistyötaitoja.

8 Johtopäätökset

Opinnäytetyön tuloksena syntyi toimeksiantajan käyttöön konkreettinen tuotos, Tervetuloa Äänekosken nuorten työpajalle -opas. Lisäksi opinnäytetyön tavoitteena oli vastata tutkimuskysymyksiin, jotka olivat: Mitä tietoa oppaassa pitää olla? Millainen on hyvä opas? Kehittämistoiminnan arvioinnissa tarkastellaan sitä, onko kehittämistyöllä päästy asetettuihin tavoitteisiin ja tämän työn osalta voidaan todeta, että asetetut tavoitteet saavutettiin. Teoriaosuudessa saadut tiedot edesauttoivat hyvän lopputuloksen syntymistä. Käytetyillä tutkimusmenetelmillä saatiin tietoa, joka edesauttoi hyvän oppaan kokoamista. Toimeksiantaja on tyytyväinen opinnäytetyön tuloksena syntyneeseen tuotokseen ja näkee, että opas on monipuolisesti hyödynnettävissä nuorten työpajatoiminnassa.

Nuorille suunnatussa alkukyselyssä toivottiin eniten tietoa siitä, mitä pajalla tehdään ja kuinka monta nuorta on paikalla. Oppaasta saadun palautteen perusteella oppaassa on riittävästi tietoa toiminnan sisällöstä. Tarkkaa osallistujamäärää ei ollut mahdollista kertoa, koska se vaihtelee, joten oppaassa puhutaan pienryhmätoiminnasta. Tutustumis- ja perehdyttämistilanteessa asioita käydään aina läpi yhdessä keskustellen, jolloin voidaan kertoa tarkemmin senhetkisestä tilanteesta.

Opinnäytetyön teoriapohjassa käsiteltiin hyvän oppaan ominaisuuksia, jotka huomioitiin opasta laatiessa. Monet asioista olivat tuttuja ja tuntuivat jopa itsestäänselvyyksiltä, mutta myös uutta tietoa tuli. Selkojulkaisun ulkoasun ohjeissa (2024) neuvotaan käyttämään pienaakkosia suuraakkosten sijaan myös otsikoissa. Äkkiseltään voisi ajatella, että suuraakkoset olisivat selkeämmät, mutta näin ei ole. Selkeän fontin valinta ja kirjainten riittävän suuri koko vaikuttavat merkittävästi tekstin selkeyteen. Oppaassa käytettiin Muli-nimistä fonttia, joka on yksinkertainen ja selkeä sekä fonttikokoa 15, joka on selkotekstissä optimaalinen. Opinnäytetyön tekijä kiinnitti myös erityistä

huomiota hahmottamista helpottavaan tekstin rakenteeseen sekä tekstin väljyyteen. Oppaan valkoinen taustaväri mustalla tekstillä sekä käytetyt värilaatikot ja muut tehosteet, joita käytettiin tiettyjen asioiden korostamiseen ja oppaan ulkoasun elävöittämiseen, ovat selkojulkaisun ulkoasun mukaisia ratkaisuja.

Paakkunaisen (2021) mukaan yksi tärkeimmistä hyvän oppaan ominaisuuksista on tekstin kohdentaminen. Se on oikeastaan yhdistävä tekijä kaikissa hyvän oppaan sisältöä koskevissa ominaisuuksissa. Valitulle kohderyhmälle kirjoittaminen auttaa luontevasti tekemään valintoja, jotka tukevat hyvän ja selkeän oppaan syntymistä. Erityisesti tämä korostui oppaan sisällössä, johon valittiin vain sellaista sisältöä, joka on hyödyllistä työpajatoimintaan osallistuville nuorille.

Viestintä luo aina mielikuvan yrityksestä tai toiminnasta, eikä siihen vaikuta pelkästään käytetyt sanat, vaan kokonaisuus. Opinnäytetyön tuloksena syntyneen oppaan haluttiin viestivän nuorten työpajatoiminnan arvoja sekä sosiaalisen vahvistamisen periaatteita. Oppaan teksteissä korostetaan me-henkeä ja yhteisöllisyyttä. Oppaan haluttiin viestivän, että Paja on turvallinen paikka, jossa saa olla rennosti oma itsensä. Osallisuuden merkitystä on korostettu nostamalla se esiin omana osionaan ja oppaassa on tuotu esille konkreettisia tapoja, miten nuori voi vaikuttaa. Sekä opinnäytetyön tekijä että toimeksiantaja ovat yhtä mieltä siitä, että opas onnistui tavoitteessaan myös näiltä osin. Myös nuorilta saatu palaute valmiista oppaasta vahvistaa, että opas on selkeä, helppolukuinen sekä viestii Pajan arvoja ja tunnelmaa.

Kuntoutuksen ohjaaja voi työllistyä hyvin erilaisiin työtehtäviin ja organisaatioihin, myös nuorten työpajaohjaajan työtehtäviin. Hyvät viestintätaidot ovat tärkeä osa ammattiosaamista kaikissa työtehtävissä. Kuntoutuksen ohjaajan osaamisen keskiössä on työpaikasta ja työtehtävästä riippumatta ohjaustyön osaaminen. Ohjauksessa hyödynnetään sekä suullista että kirjallista tietoa, joista molemmilla on merkityksensä. Kirjallisen tiedon hyötynä on se, että se voi helpottaa asian hahmottamista, tukea muistamista ja haluttuun tietoon voi helposti palata. Tämän työn tuloksena syntynyt opas on suunnattu nimenomaan Äänekosken nuorten työpajalle, mutta sitä voidaan hyödyntää mallina myös muilla työpajoilla. Opasta voi hyödyntää ohjauksen tukena monessa eri tilanteessa. Tiedon antamisen lisäksi opas voi toimia myös puheeksi ottamisen välineenä sekä edesauttaa ja tukea keskustelujen syntymistä. Opasta voidaan helposti päivittää jatkossa tarpeen mukaan ja käyttää pohjana uusien materiaalien luomisessa. Opasta voidaan myös hyödyntää

markkinoinnissa ja Pajan esittelemisessä yhteistyökumppaneille, kuten toimeksiantaja palautteeseen toteaa.

9 Pohdinta

9.1 Kehittämistyön eettisyys ja luotettavuus

Opinnäytetyö pyrittiin tekemään mahdollisimman laadukkaasti ja noudattaen koko prosessin ajan Tutkimuseettisen neuvottelukunnan (TENK) laatimia ohjeita hyvän tieteellisen käytännön toteutumisesta. Opinnäytetyön tekijä on huolehtinut hyvän tieteellisen käytännön ohjeiden mukaisesti asianmukaisesta viittaamisesta muiden töihin ja lähdemateriaaleihin. Opinnäytetyön tekijä huolehti siitä, että valitsi vain luotettavaksi arvioimaansa materiaalia ja lähteitä. Lisäksi opinnäytetyön tekijä huolehti siitä, että lähdemateriaali oli riittävän tuoretta, jotta sitä voidaan pitää luotettavana ja asianmukaisena.

Opinnäytetyöhön ei tarvittu tutkimuslupaa eikä siinä käsitellä mitään salassa pidettäviä tietoja. Osallistuminen kehittämistyöhön oli täysin vapaaehtoista. Kaikki tiedot kerättiin ja käsiteltiin anonyymisti eikä tietoja voida yhdistää vastaajiin. Aineisto on kerätty ja säilytetty aineistonhallintasuunnitelman mukaisesti. Kaikki kerätyt tiedot hävitetään opinnäytetyön valmistuttua.

Luotettavuuden käsite vaihtelee riippuen tutkimusmenetelmästä. Yleensä käytetyt reliabiliteetti ja validiteetti eivät sellaisenaan sovellu kehittämistoiminnan luotettavuuden arviointiin. Kehittämistoiminnassa luotettavuuden kannalta oleellista on käyttökelpoisuus eli se, että syntynyt tieto on hyödyllistä. Muuten luotettavuuden arviointi kehitystoiminnassa on haastavaa tutkimusmenetelmän luonteen takia. Toistettavuus on kehittämistoiminnassa usein haastavaa, eikä siihen aina edes pyritä. Täysin samanlaisia olosuhteita on mahdotonta toistaa. Tulosten siirrettävyys kehittämissuunnitelmassa on kontekstisidonnaista, koska kehittämistyö on tehty tietylle toimeksiantajalle ja tietynlaiseen toimintaympäristöön. Jokainen organisaatio ja kehittämistyö on omanlaisensa. Onkin tärkeää esittää tarkasti, millaisessa ympäristössä ja miten kehittämistyö on toteutettu, jotta lukijat voivat arvioida voiko tuloksia hyödyntää myös muissa organisaatioissa vastaavissa tilanteissa. (Toikko & Rantanen 2009, 121–123, 125–126.)

Toikko & Rantasen (2009, 121–124) mukaan tutkimuksen luotettavuutta voidaan osoittaa vakuuttavuudella, joka yksinkertaisimmillaan tarkoittaa tehtyjen valintojen auki kirjaamista. Näin toimien lukija näkee mihin tutkijan tekemät valinnat ja ratkaisut perustuvat. Opinnäytetyön tekijä pyrki kirjaamaan auki tekemänsä valinnat ja vaiheet mahdollisimman hyvin. Kehittämistoiminnan luotettavuutta lisää toimijoiden sitoutuminen kehittämistyöhön. Kehittämistyöstä pitäisi käydä ilmi, ovatko toimijat osallistuneet kehittämistyöhön koko prosessin ajan vai ainoastaan osittain. Sillä voi olla vaikutusta luotettavuuteen. (Toikko & Rantanen 2009, 121–124.) Toimeksiantaja oli sitoutunut kehittämistyöhön ja osallistui siihen koko prosessin ajan, mutta erityisen tiivistä osallistuminen oli prosessin loppuvaiheessa. Kehittämistyötä tehtiin yhdessä, kommunikaatio oli sujuvaa, kehittämistarpeita nostettiin rakentavasti esiin ja niihin vastattiin opinnäytetyön tekijän osalta nopeasti ja asiakaslähtöisesti.

Vilkan (2025, 156) mukaan tutkimushaastatteluissa on riskinä, että tutkijan näkemykset voivat vaikuttaa kysymysten asetteluun ja sitä kautta niiden avulla saatavaan tietoon ja koko tutkimuksen luotettavuuteen. Haastattelukysymykset onkin laadittava siten, että ne eivät ohjaa vastaajaa mihinkään suuntaan. Vilka (2025, 163) korostaa myös, että suostumus tutkimukseen osallistumiseen tulisi varmistaa uudelleen tutkimuksen eri vaiheissa. Tutkijan tulee lisäksi varmistaa, että tutkimukseen osallistujat tietää mihin on osallistumassa. Tutkimukseen osallistuminen oli vapaaehtoista ja tutkimukseen osallistuvilla nuorille korostettiin, että he voivat halutessaan perua osallistumisensa missä vaiheessa tahansa.

Tutkijan tulee kiinnittää huomiota siihen, etteivät hänen omat käsityksensä ja ajatuksensa vaikuta tulosten tulkintaan. Aineiston tulkinnessa ja analysoinnissa on tärkeää, että tutkija ymmärtää, mitä tutkittava on tarkoittanut sanoa. Tutkimuksen laadun arvioinnissa myös reflektoinnilla eli oman työn kriittisellä analysoinnilla on merkityksensä. Reflektoinnin tulisi olla mukana koko tutkimusprosessin ajan. Opinnäytetyöprosessissa on ollut sekä sisäistä että ulkoista arviointia koko prosessin ajan.

Opinnäytetyön tekijä oli harjoittelussa toimeksiantajalla ennen opinnäytetyön tekemisen aloittamista ja tämä on tärkeää huomioida luotettavuuden arvioimisessa. Harjoittelusuhde ei heikentänyt opinnäytetyön luotettavuutta, vaan se toi nimenomaan hyötyä sen tekemiseen. Harjoittelun myötä opinnäytetyön tekijällä oli runsaasti käytännön tietoa Pajan toiminnasta sekä käytänteistä.

Toisaalta harjoittelusta oli ehtinyt kulua muutama kuukausi, kun varsinainen oppaan tekeminen aloitettiin, joten opinnäytetyön tekijä oli saanut hieman etäisyyttä ja pystyi tarkastelemaan asioita paremmin myös ulkopuolisen näkökulmasta. Luottamuksellinen suhde toimeksiantajaan on voinut lisätä avoimuutta ja saatua tiedon määrää. Tuttuus voisi vaikuttaa siihen, että kriittistä palautetta olisi vaikeampi antaa, mutta tämän työn osalta sellaista ei ollut. Opinnäytetyön tekijän tuttuus saattoi vaikuttaa sekä toimeksiantajan että nuorten osalta siihen, että he halusivat auttaa opinnäytetyön tekijää ja osallistua aktiivisesti. Aineiston kerääminen oli tiedon keräämistä, joten aineiston vääristymisen riskiä ei ollut.

9.2 Toteutus ja jatkotoimenpiteet

Opinnäytetyön toimeksianto tuli luontevasti opinnäytetyön tekijän harjoittelupaikasta. Opinnäytetyön tekijä oli harjoittelussa toimeksiantajalla jo aiemmin, mutta eri tehtävissä. Alun perin etukäteen mietitty opinnäytetyön aihe oli toinen, mutta se vaihtui, kun työpajatoiminnan käynnistyttyä huomattiin tarve erilaisille kirjallisille materiaaleille. Aiheen tarkentuminen oli palkitsevaa sekä opinnäytetyön tekijälle että toimeksiantajalle. Opinnäytetyön tuloksena syntyi toimeksiantajalle konkreettista hyötyä antava opas, jota voidaan hyödyntää monella eri tavalla.

Oppaan tekeminen oli mielenkiintoista ja palkitsevaa, koska tuloksena syntyi jotakin konkreettista ja oikeasti toimeksiantajan käyttöön tulevaa. Opinnäytetyön tekijän mielestä oli hyvä, että hän sai suunnitella oppaan alusta asti itse, huomioiden toimeksiantajan toiveet. Oppaan lopullinen sisältö ja ulkoasu ovat sekä opinnäytetyön tekijän että toimeksiantajan mielestä onnistuneet. Toiminnallisen opinnäytetyön tekeminen oli opettavaista ja palkitsevaa. Se kehitti opinnäytetyön tekijän ammatillista osaamista sekä vuorovaikutus- ja kirjallisia taitoja. Opinnäytetyön tekeminen vahvisti myös opinnäytetyön tekijän luottamusta omaan osaamiseensa.

Toiminnallinen opinnäytetyö edellyttää hyviä yhteistyötaitoja. Toimeksiantajan kanssa tehtävä yhteistyö on tärkeää alusta asti eli aiheen valinnasta ja rajaamisesta alkaen. Toiminnallinen opinnäytetyö auttaa kehittämään opinnäytetyön tekijän palautetaitoja. Palautetta pitää pystyä ottamaan vastaan hyväksyen ja tarvittaessa sitä pitää pystyä itsekin antamaan. Saadun palautteen perusteella opinnäytetyön tekijän tulee tarvittaessa tehdä muutoksia työhönsä. Palautetaidot pitävät sisällään myös palautteiden nostattamat tunteet ja niihin reagoimisen. (Kostamo ym. 2022, 31, 35,

71.) Opinnäytetyön tekijä sai rakentavaa palautetta työstään useassa eri vaiheessa ja kehitti työtään sen pohjalta. Palautteen saaminen oli ensiarvoisen tärkeää hyvän lopputuloksen saavuttamiseksi. Omalle työlleen sokeutuu helposti eikä välttämättä huomaa kehittämistä vaativia kohtia, vaikkakin oman työn reflektointi kuuluu olennaisena osana kehittämistyöhön.

Oppaan ja opinnäytetyön tekemisen aikataulu oli suhteellisen tiukka. Opinnäytetyön tekeminen alkoi keväällä 2025, mutta kesä pidettiin sovitusti taukoa ja oppaan tekeminen alkoi varsinaisesti elokuussa 2025. Opinnäytetyön tekijä oli syyskuun 2025 opintovapaalla ja pyrki edistämään sekä opasta että opinnäytetyötä mahdollisimman paljon sen aikana. Aina, kun tehdään töitä yhdessä, kaikkien aikataulut vaikuttavat kokonaisuuteen ja jokainen vaihe ottaa oman aikansa. Toikko & Rantanen (2009) toteavatkin, että projektin eläminen on normaalia. Työn tekemistä helpotti, että mitään tiettyä pakollista takarajaa ei ollut. Opinnäytetyön tekijä pystyi työskentelemään joustavasti ja yhteistyö toimeksiantajan kanssa sujui hyvin. Yhteistyö oli tiivistä erityisesti loppuvaiheessa, kun opasta viimeisteltiin ja varmistettiin, että se on kaikin puolin Pajan näköinen.

Jos aikataulu olisi ollut väljempi, olisi opasta voitu testata käytännössä Pajalla ja hyödyntää käyttäjäkokemuksia oppaan kehittämisessä. Tällä aikataululla testaaminen ei kuitenkaan ollut mahdollista. Projektin päättäminen ja arviointi ovat tärkeä osa kehittämisprosessia (Toikko & Rantanen 2009, 65.). Ilman sovittua takarajaa kehittämistyötä voisi jatkaa vaikka loputtomiin. Opas tuli valmiiksi, mutta täysin valmis se ei silti ole. Toimeksiantaja voi hyödyntää saatuja käyttäjäkokemuksia sekä omia havaintojaan ja tehdä niiden pohjalta muutoksia oppaaseen. Äänekosken nuorten työpajatoiminta on vielä alkuvaiheessa ja kehittyy jatkuvasti. Näin ollen myös opas tulee kehittymään toiminnan mukana ja siihen voidaan esimerkiksi lisätä uusia osioita.

Jälkikäteen ajateltuna olisi ollut mielenkiintoista tehdä opas harjoittelun aikana, jolloin sen olisi voinut toteuttaa aidosti yhteiskehittämisprojektina ja nuoret olisivat voineet olla mukana koko ajan. Projekti olisi kytkeytynyt luontevasti nuorten työpajan opiskelu- ja työelämävalmiuksien sekä osallisuuden teemoihin. Tämä ei kuitenkaan valittavasti ollut mahdollista, koska aihe selkeytyi vasta harjoittelun alkuvaiheessa. Nuorten työpajatoiminta oli opinnäytetyön tekijän harjoittelun aikaan käynnistymis- ja alkuvaiheessa, joten senkin vuoksi projektia olisi ollut mahdotonta toteuttaa siinä kohtaa. Jatkossa tällaista mahdollisuutta kannattaa hyödyntää, jos sopiva aihe nousee esiin.

Opas tehtiin huomioiden yleisesti ottaen saavutettavuus ja selkokielen periaatteet. Jatkossa opasta voisi jatkokehittää ja huomioida paremmin erilaiset asiakasryhmät, esimerkiksi tekemällä kuvakommunikaatioversion koko oppaasta tai jostakin oppaan osasta. Kuntoutuksen ohjaajan osaamiseen kuuluu palvelujärjestelmäosaaminen. Oppaaseen voisi myöhemmin lisätä tietoa palvelujärjestelmästä keskittyen erityisesti Äänekosken palvelutarjontaan ja esitellä esimerkinomaisesti erilaisia mahdollisia jatkopolkuja nuorille. Opinnäytetyön teoriaosuudesta nousee myös esiin uusia tutkimuksen aiheita esimerkiksi sosiaaliseen vahvistamiseen liittyen.

Lähteet

Budjettiriihen työllistymispaketti. 2025. Valtioneuvoston dokumentti. Viitattu 15.9.2025. [Budjettiriihen+työllisyyspaketti+korjattu.pdf](#)

Budjettiriihi kuritti kuntia pelättyä vähemmän. 2025. Kuntaliiton verkkosivut. Viitattu 15.9.2025. [Budjettiriihi kuritti kuntia pelättyä vähemmän - kotouttamisen normienpurun onnistuminen huolestuttaa | Kuntaliitto.fi](#)

Hakala, Juha T. 2024. Laadullisen tutkimuksen ABC. Menetelmäopas opinnäytteen tekijälle. Gaudamus.

Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen suomessa. 2023. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan HTK-ohje. Helsinki. Viitattu 15.9.2025. https://tenk.fi/sites/default/files/2023-.03/HTK-ohje_2023.pdf

Kallinen, Timo & Kinnunen, Taina. 2021. Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto (ylläpitäjä ja tuottaja). Viitattu 12.9.2025. [Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja - Tietoarkisto](#)

Karvonen, S & Uotinen, J. 2024. Sosiaalinen kestävyys. Artikkelit Opetushallituksen verkkosivuilla. Viitattu 11.9.2025. [Sosiaalinen kestävyys | Opetushallitus](#)

Kirjavainen, T. 2021. Nuorten työpajatoiminnan vaikutus opintoihin ja työllisyyteen. Artikkelit julkaisussa Yhteiskuntapolitiikka 86 (2021):5–6. [YP 5-6/2021 Nuorten työpajatoiminnan vaikutus opintoihin ja työllisyyteen](#)

Kostamo, P, Airaksinen, T & Vilkka, H. 2022. Kirjoita itsesi asiantuntijaksi. Opas toiminnalliseen opinnäytetyöhön. Helsinki: Art House Oy.

Kun nuori siirtyy työelämään. N.d. Into - etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry:n verkkosivut. Viitattu 11.9.2025. [Kun nuori siirtyy työelämään - materiaaleja ja koulutusta työpaikoille ja ohjauksen tueksi - Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry](#)

Kuntien saavutettavuusopas. 2017. Kuntaliitto. Viitattu 9.9.2025. [Kuntien saavutettavuusopas | Kuntaliitto.fi](#)

L 1285/2016. Nuorisolaki. Viitattu 1.9.2025. <http://finlex.fi>, ajantasainen lainsäädäntö.

Mitä on kestävä kehitys? 2023. Ympäristöministeriön verkkosivut. Viitattu 9.9.2025. [Mitä on kestävä kehitys? - Ympäristöministeriö](#)

Mitä on sosiaalinen vahvistaminen? 2025. Into - etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry:n verkkosivut. Viitattu 11.9.2025. [Mitä on sosiaalinen vahvistaminen? - Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry](#)

Määttä, Mirja & Kiilakoski, Tomi. 2023. Nuorisotyöllinen työote työpajoilla. Puheenvuoro. Nuorisotutkimus 41, 2, 73-78. Viitattu 10.9.2025. [Vol 41 Nro 2 \(2023\): Nuorisotutkimus 2 2023 | Nuorisotutkimus](#)

Nuoret ja lapsiperheet. N.d. Äänekosken kaupungin verkkosivut. Viitattu 11.9.2025. [Nuoret ja lapsiperheet](#)

Ohjeita ohjeiden tekijöille. Hyvän virkakielen ohjeita. N.d. Kielitoimiston ohjepankki, Kotimaisten kielten keskus. Viitattu 16.9.2025. [Ohjeita ohjeiden tekijöille - Kielitoimiston ohjepankki](#)

Ohtonen, J. 2016. Starttivalmennus ja työpajatoiminta. Taloudellisia näkökulmia. Valtakunnallinen työpajayhdistys TPY ry:n julkaisu. Viitattu 15.9.2025. [startti2016_verkkojulkaisu_sivuittain.pdf](#)

Paakkunainen, 2021. Millainen on hyvä ohje? Ohje opinnäytetyön tekijälle. Opinnäytetyö, AMK. Poliisiammattikorkeakoulu. Viitattu 11.9.2025. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/496184/ON_Paakkunainen.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Peräaho, K. 2024. Mielenterveyden vahvistajan käsikirja. Viitattu 10.9.2025. [mielenterveyden-vahvistajan-kasikirja-2024-05-10.pdf](#)

Pietikäinen, R. 2025. Työpajatoiminnan Sovari 2024: keskeiset valtakunnalliset tulokset. Viitattu 10.9.2025. [Sovari – sosiaalisen vahvistumisen mittari](#)

Riipinen T-L, Palo S, Kinnunen R, Pietikäinen R, Piironen M, Kivivuori A & Pahlman P (toim.). 2023. Työpajatoiminnan käsikirja. Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry.

Selkojulkaisun ulkoasu. 2024. Selkokeskuksen verkkosivut. Viitattu 8.9.2025. [Selkokeskus – suomeksi » Selkojulkaisun ulkoasu](#)

Selkokieli. 2024. Selkokeskuksen verkkosivut. Viitattu 8.9.2025. [Selkokeskus – suomeksi » Selkokieli](#)

Sosiaalinen kestävyys. 2024. Kuntaliiton verkkosivut. Viitattu 11.9.2025. [Sosiaalinen kestävyys | Kuntaliitto.fi](#)

Sovari-vaikutusmittari. N.d. Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry:n verkkosivut. Viitattu 10.9.2025. [Sovari-vaikutusmittari - Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry \(intory.fi\)](#)

Suomen nuorisotyön tilastot. Nuorten työpajatoiminta: Sijoittuminen työpajajakson jälkeen. 2024. Viitattu 10.9.2025. <https://nuorisotilastot.fi/1590/visualisoinnit/nuorten-tyopajatoiminta-2/>

Toikko, T. & Rantanen, T. 2009. Tutkimuksellinen kehittäminen. Näkökulmia kehittämisprosessiin, osallistamiseen ja tiedontuotantoon. Tampere: Tampere UniversityPress. [Tutkimuksellinen kehittämis toiminta.indd](#)

Työpajakentän kriisi on akuutti, nuoret jäävät ilman tarvitsemaansa tukea. 2025. Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry:n verkkosivut. Viitattu 11.9.2025. [Työpajakentän kriisi on akuutti, nuoret jäävät ilman tarvitsemaansa tukea - Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry](#)

Työpajatoiminnan Laatuksiteeristö ja käsitteet. 2021. Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry:n julkaisu. Viitattu 15.9.2025. [Työpajatoiminnan-laatuksiteeristö-ja-käsitteet_FINAL.pdf](#)

Työpajatoiminnan Sovari 2024-infograafi. 2024. Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry:n verkkosivut. Viitattu 10.9.2025. [FIN-Sovari-infograafi_TP_RGB.pdf](#)

Työpajatoiminta 2023-infograafi. 2023. Into - etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry:n verkkosivut. Viitattu 10.9.2025. [Työpajatoiminta-2023-infograafi-valtakunnallinen \(1\).pdf](#)

Valtakunnallinen nuorisotyön ja -politiikan ohjelma (VANUPO) 2024–2027. 2024. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja: 2024:21. Viitattu 11.9.2025. [Vahvistetaan nuorten hyvinvointia monialaisin toimenpitein. Valtakunnallinen nuorisotyön ja -politiikan ohjelma \(VANUPO\) 2024–2027](#)
Vertaishaastattelu. N.d. Innokylän verkkosivut. Viitattu 15.9.2025. [Vertaishaastattelu | Innokylä](#)

Vilka, H. 2025. Tutki ja kehitä. Jyväskylä: Santalahti-kustannus.

Voiko oppivelvollisuutta suorittaa työpajatoiminnassa? Kysymyksiä ja vastauksia oppivelvollisuudesta. n.d. Opetus- ja kulttuuriministeriön verkkosivut. Viitattu 10.9.2025. [Kysymyksiä ja vastauksia oppivelvollisuudesta - OKM - Opetus- ja kulttuuriministeriö](#)

Toikko, T. & Rantanen, T. 2009. Tutkimuksellinen kehittäminen. Näkökulmia kehittämisprosessiin, osallistamiseen ja tiedontuotantoon. Tampere: Tampere UniversityPress. [Tutkimuksellinen kehittämis-toiminta.indd](#)

Liitteet

Liite 1. Tervetuloa nuorten työpajalle! -opas

Opas alkaa sivulta 40.

Tervetuloa Äänekosken nuorten työpajalle!

Wahlmanin talo
Kuhnamontie 3b
44100 Äänekoski

Oona Jakonen, nuorten työpajaohjaaja, puh. 0400 115 259
Niina Kauppinen, nuorten työpajaohjaaja, puh. 040 631 8010

Sähköposti: etunimi.sukunimi@aanekoski.fi
Verkkosivu: www.aanekoski.fi/nuoret/nuorten-tyopaja
Instagram: [@nuortempaja_aanekoski](https://www.instagram.com/nuortempaja_aanekoski)

Sisällysluettelo

Mitä nuorten työpajatoiminta on?	1
Äänekosken kaupungin nuorisopalvelut	2
Sijainti	3-4
Tervetuloa meidän Pajalle!	5-6
Miten meidän Pajalle pääsee?	7
Milloin toimintaa on?	8
Meidän Pajapäivä	9-10
Osallisuus meidän Pajalla	11
Hyvä tietää - yleiset asiat	12-14
Hyvä tietää - päivittäiset asiat	15
Turvallisemman tilan periaatteet	16
Turvallisuusasiat	17
Meidän Pajan yhteiset säännöt	18
Nuorten työpajatoiminnan arvot	19

Mitä nuorten työpajatoiminta on?

- Nuorten työpajatoiminnasta säädetään Nuorisolain (1285/2016) 4. luvussa (13 § -15 §). Lisäksi taustalla vaikuttaa useita muita lakeja.
- Rahoitus riippuu toiminnan järjestäjästä. Se voi koostua esimerkiksi kaupungin omasta rahoitusosuudesta, Aluehallintoviraston valtionavustuksesta ja työpajatoiminnan tuotoista.
- Nuorten työpajatoiminta on matalan kynnyksen nuorisotyöllistä toimintaa alle 29-vuotiaille nuorille. Se on valmennusta, jolla tuetaan nuoria elämänhallintaan, koulutukseen ja työelämään liittyvissä asioissa.
- Nuorten työpajalla harjoitellaan arjenhallintaa ja -taitoja, ryhmässä toimimista, työelämävalmiuksia ja tutustutaan työ- ja opiskelumahdollisuuksiin. Toiminnan tavoitteena on auttaa nuorta saavuttamaan omannäköisensä, mielekäs arki.

Nuorisotyöllisen työotteen elementit:

Ratkaisu- ja voimavarakeskeisyys

Valmennuksellisuus

Toimijuus

Yhteisöllisyyden rakentaminen

Kokonaisvaltainen huomioiminen

Verkostomaisuus

Osallisuuden vahvistaminen

Kokonaisvaltainen nuoren tukeminen

Vertaisuus

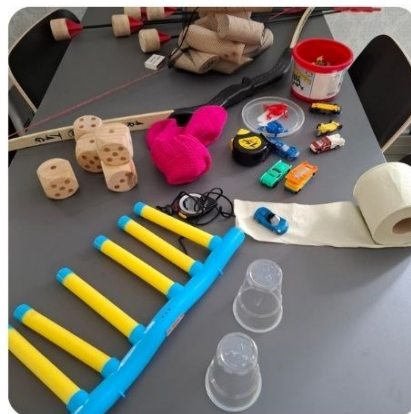
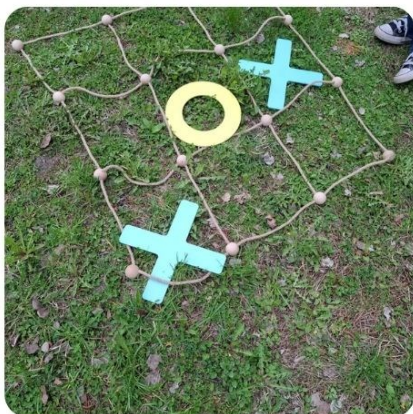
Rinnalla työskentely

Ekologisuus

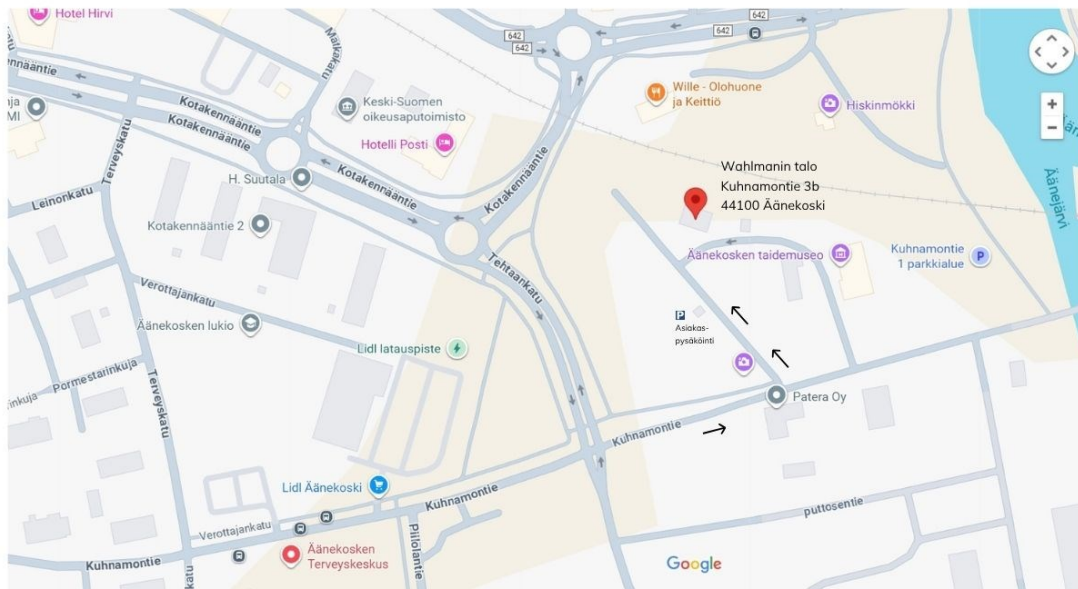
Lähde: Työpajatoiminnan käsikirja, Into

Äänekosken kaupungin nuorisopalvelut

- Nuorisopalvelut
 - järjestää nuorille monipuolista vapaa-ajan toimintaa ja kohtaamispaikkoja
 - tarjoaa nuorille tietoa, tukea ja neuvontaa
 - edistää nuorten osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia
- Äänekosken kaupungin nuorisopalvelut on osa Perhekeskus- ja nuorisopalvelut -yksikköä. Siihen kuuluvat:
 - nuorten työpaja
 - etsivä nuorisotyö
 - liikkuva nuorisotyö ja Kesäkaara
 - avoin tilatyö eli nuorisotilat Äänekoskella, Suolahdessa, Sumiaisissa ja Konginkankaalla
 - koulunuorisotyö Äänekosken ja Suolahden yhtenäiskouluilla
 - Perhekeskus Kerkkä

Sijainti

Autojen pysäköinti erikseen merkityillä paikoilla ("Wahlmanin talossa asioiville".)

- Wahlmanin talo on historiallinen ja suojeltu rakennus ja ympäristö, joka sijaitsee Taidemuseon naapurissa. Se on kokonaan remontoitu kunnioittaen rakennuksen henkeä.
- Nuorten työpajan käytössä on talon alakerrassa iso sali, joka on jaettavissa kahteen osaan sekä tilava keittiö, wc ja nuorten työpajaohjaajien toimisto.
- Wahlmanin talo on kengätön tila. Pajalle voi halutessaan tuoda omat sisäkengät tai villasukat. Pajalla on myös villasukkia, joita voi lainata. Kesällä ollaan sukat jaloissa sisätiloissa.
- Wahlmanin talossa työskentelee myös etsiviä nuorisotyöntekijöitä, liikkuvia nuorisotyöntekijöitä sekä kotoutumispalvelujen henkilökuntaa.

Sisäänkäynti Pajalle tästä lasitetun kuistin ovesta.

Tervetuloa meidän Pajalle!

- Matalan kynnyksen nuorisotyöllistä toimintaa alle 29-vuotiaille nuorille
- Valmennuksen tavoitteena on tukea nuorta elämänhallintaan, koulutukseen ja työhön liittyvissä asioissa
- Aina tavoitteellista, tavoitteet laaditaan jokaiselle yksilöllisesti
- Osallistumispäivät ja pajajakson pituus sovitaan myös yksilöllisesti
- Ryhmävalmennuksen lisäksi henkilökohtaista yksilövalmennusta nuoren tarpeen mukaan

- Ryhmätoimintaa tiistaista torstaihin klo 10-14 Wahlmanin talossa
- Turvallinen tila, jossa jokainen voi olla rennosti oma itsensä
- Toiminta suunnitellaan nuorten toiveiden ja tarpeiden mukaan
- Ohjelma rakentuu erilaisten teemojen ympärille
- Pajalla on aina aikaa myös pelailuun, rentoon yhdessäoloon ja jutteluun ohjaajien ja muiden nuorten kanssa

- Rytmiä ja sisältöä arkeen
- Mukavaa tekemistä päiviin
- Sosiaalisia kontakteja
- Apua ja tukea oman polun löytämiseen
- Ruoka ja kahvi/tee jokaisena pajapäivänä

... ja paljon muuta! 😊

Meillä Pajalla saat sekä ryhmä- että yksilövalmennusta.

Ryhmävalmennus on pienryhmätoimintaa ja yksilövalmennus henkilökohtaista valmennusta, jota saat ryhmävalmennuksen lisäksi.

Ryhmävalmennus:

- Ryhmävalmennus on suunniteltua ja tavoitteellista ryhmätoimintaa.
- Ryhmävalmennuksessa käsitellään eri aiheita ja teemoja toiminnallisin menetelmin.
- Ryhmävalmennus auttaa vahvistamaan sosiaalisia taitoja ja ryhmässä toimimista sekä mahdollistaa vertaistuen antamisen ja saamisen.

Yksilövalmennus:

- Yksilövalmennus on henkilökohtaista valmennusta ja tukea, jonka määrä ja sisältö sovitaan yksilöllisesti.
- Yksilövalmennuksessa voidaan esimerkiksi hoitaa yhdessä viranomaisasioita, tutustua koulutusmahdollisuuksiin ja työpaikkoihin sekä suunnitella jatkopolkua Pajalta eteenpäin.
- Ohjaaja voi myös osallistua nuoren verkostotapaamisiin.

Miten meidän Pajalle pääsee?

- Voit tulla Pajalle esimerkiksi etsivän nuorisotyön, hyvinvointialueen, työllisyyspalvelujen tai oppilaitoksen ohjaamana.
- Voit ottaa itse yhteyttä suoraan nuorten työpajaohjaajiin.
- Sovimme aina ensimmäiseksi tutustumiskäynnin, jonka aikana pääset näkemään tilat ja tapaat nuorten työpajaohjaajat.
 - Tutustumiskäynnillä mietimme yhdessä, olisiko Paja sinulle sopiva paikka.
 - Jos päätät alkaa käymään Pajalla, sovimme yhdessä osallistumispäivät ja pajajakson pituuden.
 - Nuorten työpajatoiminta on tavoitteellista, joten laadimme yhdessä tavoitteet, joita tarkennetaan pajajakson aikana.
 - Seuraamme asetettujen tavoitteiden toteutumista säännöllisesti.
 - Osallistumispäiviä ja pajajakson pituutta voidaan muokata tarvittaessa.

Milloin toimintaa on?

- Ryhmätoimintaa on tiistaina, keskiviikkona ja torstaina klo 10–14.
- Voit osallistua ryhmätoimintaan yhtenä, kahtena tai kolmena päivänä viikossa.
- Pajalla ollaan koko päivä klo 10–14, mutta voit tarvittaessa hoitaa esimerkiksi lääkäri- tai työllisyyspalvelujen käyntejä päivän aikana.
- Sovi mahdollisista poissaoloista aina ohjaajien kanssa.
- Yksilövalmennusaikoja saa joustavasti ja sopimuksen mukaan.

Meidän Pajapäivä

- Suunnittelemme toimintaa yhdessä ja huomiomme yksilöllisen tilanteesi toimintaan osallistumisessa.
- Toiminta rakentuu erilaisille teemoille, joita ovat esimerkiksi liikunta, terveys ja hyvinvointi, unelmat ja haaveet, talous ja rahat, opiskelu, työnhaku, yhteiskunnallinen vaikuttaminen, kestävä kehitys ja kädentaidot. Välillä meillä käy vierailijoita ja käymme vierailuilla pajan ulkopuolella.
- Joka viikolle laaditaan viikko-ohjelma, joka on nähtävillä ilmoitustaululla.
- Toiminta on suunniteltua ja ohjattua pajapäivän ajan.
- Pajapäivän aikana on aina aikaa esimerkiksi pelailuun sekä rentoon yhdessä olemiseen ja jutteluun.

Ruokailu

- Yhteinen ruokailuhetki on tärkeä osa pajapäivää. Laitamme ruokaa yhdessä.
- Ruoka ja kahvi/tee ovat sinulle maksuttomia.
- Tarjottavat ruuat ovat laktoosittomia.
- Pyrimme huomioimaan muut erityisruokavaliot ja ruoka-aineallergiat. Ilmoita ohjaajille, jos noudatat erityisruokavaliota tai sinulla on ruoka-aineallergioita.

Osallisuus meidän Pajalla

OSALLISUUS

on yksi nuorten työpajatoiminnan arvoista. Osallisuus tarkoittaa kuulumista eri yhteisöihin, mutta myös mahdollisuutta vaikuttaa omiin ja yhteisönsä asioihin.

- Pajalla pääset osallistumaan aktiivisesti toiminnan suunnitteluun.
- Pidämme joka kuukausi kuukausikuulemisen, jossa käymme läpi edellisen kuukauden toimintaa ja suunnittelemme tulevaa.
- Voit myös esittää toiveita ja ideoita suoraan nuorten työpajaohjaajille tai jättää palautetta salissa olevaan palautelaatikkoon.
- Sovari-kysely (sosiaalisen vahvistumisen mittari) on käytössä kaikilla työpajoilla. Sen avulla saadaan tietoa työpajatoiminnan vaikuttavuudesta valtakunnallisesti, alueellisesti ja palveluyksiköittäin.

Haluamme,
että
tulet kuulluksi!

Hyvä tietää - yleiset asiat

Osallistumislomake

- Jokaisen toimintaan osallistuvan nuoren kanssa täytetään osallistumislomake, johon kirjataan perustietojen lisäksi pajajakson pituus, osallistumispäivät ja yksilölliset tavoitteet.
- Toimintaan osallistuvien nuorten tiedot tallennetaan PartTY-järjestelmään ja nuorten työpajan asiakastietoihin.

Nuorten työpajatoimintaan osallistumisen vaikutus tuloihin ja etuuksiin:

- Pajalla käyminen ei vaikuta maksussa oleviin etuuksiin.
- Osallistumisesta ei saa rahallista korvausta.
- Työttömällä työnhakijalla työnhakijan velvollisuudet pysyvät voimassa.
- Opiskelupaikan tai työn vastaanottaminen tai työllistymistä edistävään toimintaan osallistuminen on mahdollista myös pajajakson aikana, pajajakso voidaan silloin keskeyttää.
- Jokaisena pajapäivänä tarjotaan ilmainen ruoka ja kahvi/tee.

Jos tarvitset apua esimerkiksi Kela-asioiden kanssa, kerro siitä ohjaajalle! 😊

Yhteiset säännöt:

- Pajalla noudatetaan yhteisiä sääntöjä, jotka löytyvät tämän oppaan sivulta 18 sekä Pajan infotaululta.

Vakuutus:

- Vakuutus on voimassa nuorten työpajatoimintaan osallistumisen ajan.

Vapaaehtoisuus:

- Nuorten työpajatoimintaan osallistuminen perustuu vapaaehtoisuuteen eikä se ole velvoittavaa.

Poissaolot:

- Poissaoloista ilmoitetaan ohjaajalle ennen pajapäivän alkua.
- Etukäteen tiedossa olevista poissaoloista ilmoitetaan mahdollisimman hyvissä ajoin.

Salassapito:

- Vaitiolovelvollisuus sitoo sekä henkilökuntaa että toimintaan osallistuvia nuoria.
- Mitään tietoja muista osallistujista tai nuorten työpajalla käydyistä keskusteluista ei saa jakaa ulkopuolisille.

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa:

- Nuorten työpajaohjaajat tekevät monipuolista yhteistyötä useiden eri toimijoiden kanssa, ovat mukana erilaisissa verkostoissa, tekevät kehittämis- ja vaikuttamistyötä ja edistävät nuorten asioita.
- Nuorten työpajatoimintaa koordinoiva ohjausryhmä kokoontuu kaksi kertaa vuodessa.

Nuori -
Jos ohjausryhmätyöskentelyyn
osallistuminen kiinnostaa,
kysy ohjaajilta lisätietoja!

Hyvä tietää - päivittäiset asiat

Puhelimen käyttö

- Puhelimet pidetään pääsääntöisesti pois pajapäivän ajan. Poikkeuksista sovitaan erikseen ohjaajan kanssa.

Päihteet, tupakkatuotteet ja energiajuomat:

- Nuorisopalvelujen linjauksen mukaisesti Pajalla ei saa juoda energiajuomia.
- Päihteiden ja tupakkatuotteiden käsittely ja käyttäminen on kielletty kaikissa nuorisopalvelujen tiloissa.

Lääkkeet:

- Nuorten työpajaohjaajat eivät saa säilyttää tai antaa mitään lääkkeitä.
- Pajapäivän aikana tarvittavat lääkkeet tulee ottaa itse mukaan ja huolehtia niiden säilyttämisestä ja ottamisesta.

Meillä Pajalla noudatetaan turvallisemman tilan periaatteita

Tunnista tekemäsi oletukset

Kunnioita jokaisen itsemääräämisoikeutta. Pyri siihen, ettet oletta esimerkiksi toisen sukupuolta, taustaa tai mielipiteitä. Kiinnitä huomioita sanavalintoihisi ja tiedosta ihmisten moninaisuus.

Kuuntele ja opi

Ota jokainen vastaantuleva ihminen, asia ja tilanne mahdollisuutena oppia uutta ja kehittyä. Ole avoin sinulle annetulle palautteelle ja pyri muokkaamaan toimintaasi sen perusteella.

Anna ja tee tilaa

Tunnista, millaisessa roolissa ja asemassa olet eri tilanteissa. Ole aktiivisesti läsnä ja mahdollista omalla toiminnallasi myös muiden osallistuminen.

Toimi

Jos näet tai kuulet häirintää tai muuta epäasiallista kohtelua, puutu siihen itsellesi toimivalla tavalla. Puuttamalla toimit myös esimerkkinä toisille.

Muista inhimillisyyttä

Erehtyminen ja kysyminen on sallittua. Kaikkea ei tarvitse tietää ja osata valmiiksi.

Lähde: Allianssi

Turvallisuusasiat

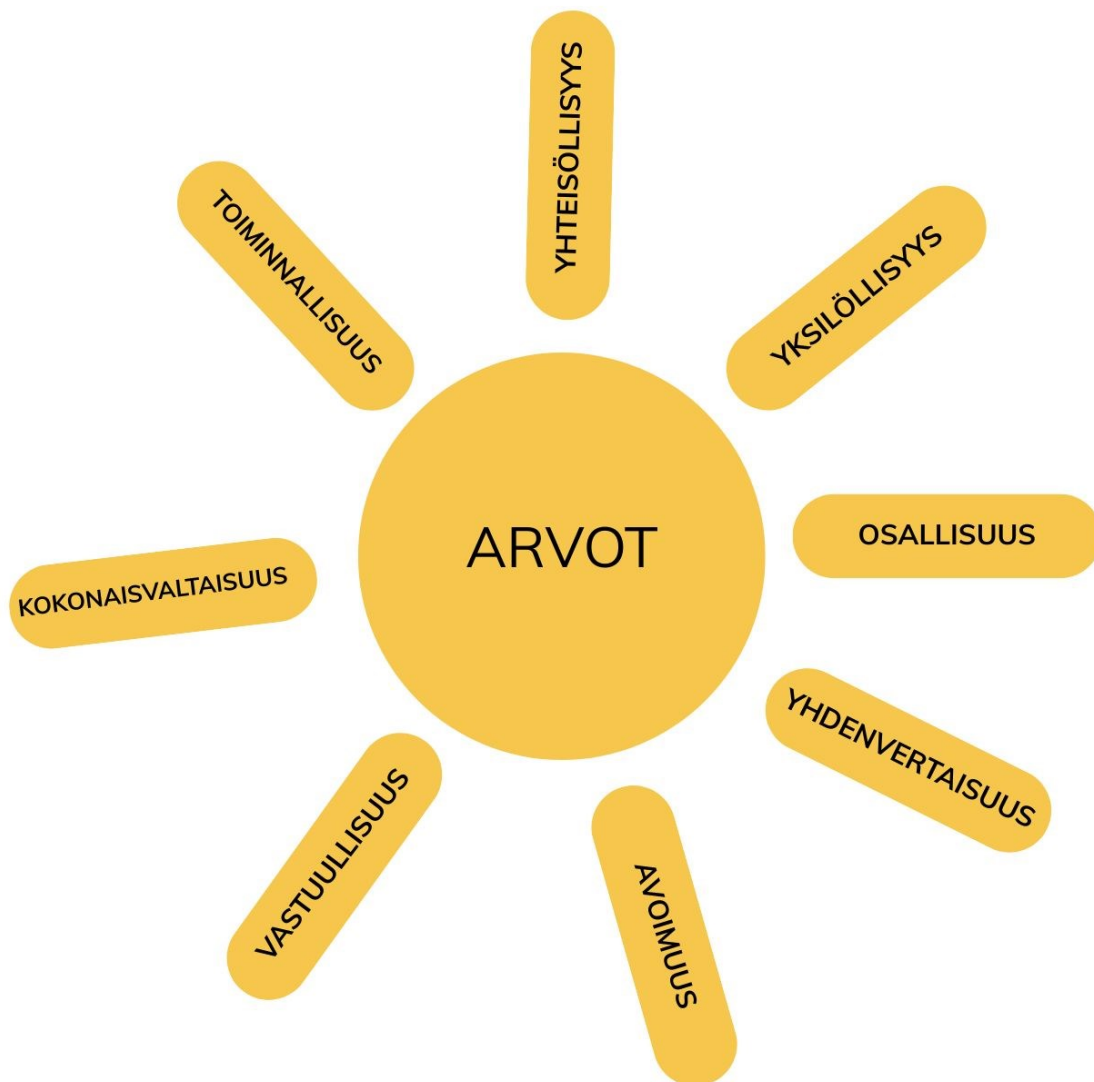
- Ensiapupakkaus on keittiön siivouskomerossa.
- Sammutuspeitto on keittiön seinällä.
- Jauhesammutin on 1. kerroksen aulassa.
- Turvataulu on nähtävillä 1. kerroksen aulassa sekä Pajan sisäänkäynnin välittömässä läheisyydessä.
- 1. kerroksen hätäpoistumistiet: pääovi, Pajan sisäänkäynti ja keittiöstä ulos johtava ovi.
- Kokoontumispaikka on henkilökunnan pysäköintialueella.

Kuva turvataulusta poistettu julkaistavasta versiosta.

Meidän Pajan yhteiset säännöt

1. Tulemme ajoissa paikalle.
2. Pidämme kiinni sovituista säännöistä ja aikatauluista.
3. Tulemme Pajalle vain terveenä.
4. Ilmoitamme poissaoloista ennen pajapäivän alkua.
5. Osallistumme yhteiseen toimintaan.
6. Sitoudumme turvallisen tilan periaatteisiin.
7. Pidämme puhelimen pois pajapäivän ajan.
8. Vältämme liiallista tuoksujen käyttöä.
9. Pajalla puhutut asiat jäävät Pajan seinien sisäpuolelle.
10. Huolehdimme yhdessä, että tilat jäävät siisteiksi pajapäivän päätteeksi.
11. Energiajuomien, päihteiden ja tupakkatuotteiden käsittely ja käyttö on kielletty.

Nuorten työpajatoiminnan arvot

Lähde: Työpajatoiminnan käsikirja, Into